

29810
27/9/1932
kraj, ŠIŘEC
NVI 18/11 DALŠÍ ZOLOM

DOMOLJUB

TE V. 39.

V LJUBLJANI, DNE 27. SEPTEMBERA 1932.

LET 46.

18 Din za celo leto. Za inobesedstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobska vrstica ali oje prostor 10 Din. Izbaže sredo. Spisi in članki naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub« narodnina, reklamacije in inserati Upravnemu »Domoljubu« v Ljubljani.

Uredništvo: 2549

Telefon uprave: 2992

Strašna Šiba božia

Velika nesreča je zadeila v večjih ali manjšeg obsegu te dni prenoge slovenske kraje. Ti so se utrgali in načvi so napočnili naše in hudournike. Podzemeljske jame na našem svetu so pričele kakor ognjeniki iz sebe dosegli nevidne množine vode. Iz vse Slovenije prihajajo strašne vesti o najnovejših povodnjah. Mostovi padajo, se rušijo, mesta in vasi so poplavljene, povitnih poljih se razlega jok in obup. Zlepom omni naša zgodovina tako obesječe nesrečo. Na Kranjskem je nedvomno najbolj prizadelen potek v dolini. Vzrok je v glavnem v naših kraških tal, ki omogočajo, da so temeljske jame izkušale ogromne množine vode. V vasi Struge stoji voda poskok kar po petrov visoko. Coperji na Lesu, Črniči, Šentjan, Planinska dolina in Ljubljansko barje so povodnji, vendar pa povodnji v dosegaju obsegu skoraj niso poznače. Se dolgo bo v tem spominu živel občutek sedanja ogromes, etc. Enako velja za dolenske ravnine, za ribniško dolino, za račensko in grosupalsko kotlino in za ravnino od Kostanjevice do Ljubljane, ki še nikdar ni bila tako podobna ogromu jezeru kakor sedaj.

Na Stajerskem je najbolj divjala Savinjska, pri tej reki se mora človek vpraviti, ali dobitosti, s katero je prišla povodnji, zato tudi prehitra, preveč geometrična regulacija.

Z žalostjo se naše ljudstvo zopet zbirata okoli žrtv, ki so jih povodnji zahtevali. Nedolžna otroka Kamniška Bistrica, eno pa Savinja. Nešteto pa je v Sloveniji ljudi, ki pri sedanjih povodnjih a težavo redili življenje. Nešteto kmetskih družin je izločilo vse pridelke in so tako obsojene na lačez zimo.

Mislimo na to, kako se bomo ognili še našim žrtvam letaščju povodnji, na to, da nam strada nešteto kmetskih družin, mislimo na novo novih mostov, brvi, na zgradbo novih kmetskih domov, ki so jih uničile povodnji.

Tele potem, ko se vode odtečejo, bo možno spoznati nesrečo v celoti. Ko to pišemo, že vpadajo, le Drava še narašča — toda vtič o nesreči bo po povodnji nedvomno tudi, kakor sedaj, ko škode niti pregledati moremo. Naj sledijo nekatere podrobnosti. Ljubljana je tako podivljala, da je bil v mosti osrednji frančiškanaki most, ki se je posedati. Delavci so s tovornimi avtomobi-

bili namestali pred srednji ponički silne množine kamenja, da so odpornik zavarovali.

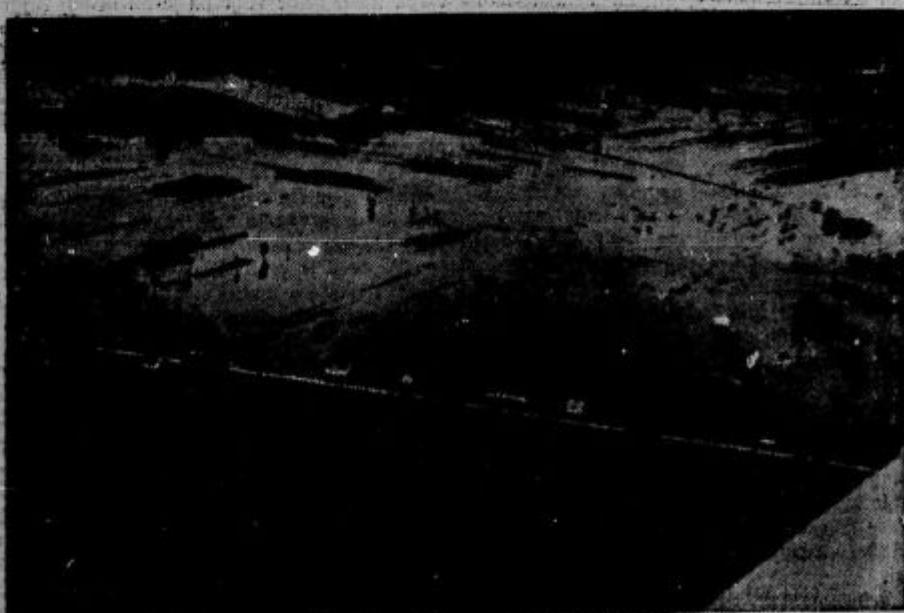
Zaločeno sliko nudi ljubljansko barje, ki je popolnoma pod vodo. Družine so se preselile iz stanovanjskih sob v podstrešja, kjer za silo prenočujejo. Možje so vso noč reševali živo in imetje. Ob progi od Ljubljane do Borovnice je 16.000 hektarov zemlje pod vodo. Razen železniškega je skoraj ves promet ustavljen. Tudi v drugih krajih ob Ljubljanci in Savi je napravila poplava neprecenljivo škodo.

Cerkniški potok je povzročil v Cerknici strašno opustošenje. Naenkrat je voda narastila za 2 m in je začela vdrijeti v stanovanja, shrambe, hlevje in štednje in je grozila, da odneseti s seboj ljudi živino in pridelke. Pri Kosu v Cerknici je voda drila celo skoz' okno. Stanovniki se niso mogli rediti na varno. Celotna družina s številnimi otroci se je moralna zeteći na pet, ki je edina še bila nad vodo. Po razburkani vodi so plavalii hledi vseh mogočih velikosti, goči ostanki podprtih plotov in hlevov, krompir, siana, seno; pripavale so cele skladovnice drva, prak, itd.

Posebno strašno razdejanje je zadealo razne ribnike in kočevske kraje. Voda je zalila rib-

niško, sodražko, orteneško in dobrepolsko kotlino. Tam, kjer je bilo prej lepo in rodotvorno polje, kjer je čakala koruza na kmeta, da jo potraga in je krompir dozoreval, se sedaj prevlajajo umazane vode. Povodenj je zajela Sodražico, Zapotok, Vinico, Zlebič in drvela preko Sušja čez Jurjevec naravnost proti Ribnici. Po žirainiki zlasti Tentera na Orteniku so požirali ogromne količine vode, a jo odvajale po neštetih podzemskih kraških luknjah naravnost proti dobrepolski kotlini in voda je začela bruhati na dan iz vseh žrel zlasti pa iz podpeške Jame. Skoraj isti čas pa je prihrumela voda tudi od vasi Ponikve. Prinašala jo je seboj Rašica. Voda je zalila vas Predstruge, Podpeč, Videm, Ratike, del Bruhanje vasi, Podgoro, Kompolje, Brezje, Kolančo vas, Podzabor, Pri cerkvi, Tržič, Raplovo in Potokavec. Na nekaterih mestih v Strugah je voda do 30 m. visoka. Tudi v stružko cerkvju je udrila voda in se dvignila do oltarne mize. Po sredi cerkve plavajo stoli in klopi. Zupnik g. Andrej Orehek se ne more ganiti iz hiše. Itd. Itd.

Naj zadostuje za danes, zakaj 10 Domoljubov bi ne zadostovalo, da vsaj nekoliko opisemo strašno škodo, ki jo je napravila zadnja povodenj skoraj vsej slovenski zemlji in njenu prebivalstvu.

Pogled na poplavljeno ljubljansko barje.

Na brzjavnem drogu po deroči Savi

V Sevnici je dosegla Sava v soboto dopolne višino mostu. Silno valovje je odnašalo že mostnice. Ljudje so upali, da bo Sava kmalu upadla, ko se pa to v soboto popoldne ni zgodilo, je bila velika nevarnost, da bo Sava odnesla most. Ker je pa čez ta most napeljana telefonska proga Belgrad—Ljubljana—Jesenice, ki bi bila s padcem mostu pretrgana, je poštma telefonska sekacija odredila telefonično, da se mora proga nujno premestiti od ogroženega mostu. Vendar se pa nihče od brzjavnih delavcev ni upal na most, ker ga je zidovje le komaj še držalo.

Šele na osebno intervencijo poštnih uslužencev, ki so se pripeljali opoldne iz Ljubljane, se je brzjavni delavec, katerega ime dozdaj še nismo mogli zvesteti, drznil na ogroženi most, da reši telefonsko progo. Previdno se je splazil do brzjavnega droga ter se povzpel nanj. Toda na grozo vseh očividev se je most zrušil v trenutku, ko je delavec bil na vrhu droga — in brzjavni drag je z njim vred izginil v besnečih valovih. Šele dvesto metrov od kraja nesreče se je brzjavni drag spet prikazal na površju valov in njega se je krčevalo oklepalo ponosrečeni delavec. Bil je toliko priseben, da se je pri padcu držal droga. Kakor hitro je prišel iz valov, je začel klicati na pomoč. Toda vse zmanj. Nihče mu ni mogel bližu. V divji brzini je plaval drag s ponesrečenim delavcem po umazanih savskih valovih.

Iz Sevnice so nemudoma telefonirali v Krško, kjer je prihodnji most čez Savo. Poznavalci krajevnih razmer so si bili takoj na jasnen, da je edino na tem mestu mogoče rešiti delavca junaka, če bi se vzdržal še toliko časa na brzjavnem drogu. V Krškem so gasilci takoj pritrčili na most mnogo vrvi in nanje obesili svetilke, ker se je že mračilo. Na ta način je bilo

upati, da bo plavajoči delavec zagledal vrvi in se jih oklenil. Okoli šestih zvezčer, ko je bila že skoraj tema, je res divje valovje prineslo v bližino mostu delavca na brzjavnem drogu. Bil je toliko prisoten, da je razumel kljice gasilcev, naj se oklene vrvi, katere je zaradi razsvetljave lahko videl. Delavec je razumel kljice in se arečno oprijel vrvi, nakar so ga potegnili gasilci na varno.

Katoliška akcija prosi

Katastrofa poplave je uničila tivljenjaki obstej tisočev naših sobratov. Cele vasi in selišča je uničila voda. Na tisoči ljudi je bres hrane, bres oblike, bres krme za živino, bres napotrebnejšega. V človeških prebivališčih stoji voda, ki je hiše in gospodarske prostore napolnila z blatom, prstjo in kamnom.

Krščanska dolinost nas veže, da tako pomagamo.

Nujno prosimo, da po vseh krajnjih in dekanijih organizirate pomočno akcijo. Prosimo za društne organizacije, karitativne ustanove in odbore ka, da takoži zadržijo vse moči za pomočno delo.

Zbirajte predvsem denarno prispevke, živila, obliko in krmo. Vsaka pomoč je dobrodošla. Samo hitite!

Denarne zbirke in prispevke pošljajte na pišarino KA v Ljubljani, Miklošičeva c. 7 (Vnajemna zavarovalnica). Na isto pišarino javite tudi zbirke živil, da bo ona javila naslov kamor boste zbirke odpolali.

Za škofski odbor KA v Ljubljani
dr. Krek Miha, predsednik.

Nabavite si takoj brošuro

Za občinske volitve

Brošura vsebuje:

zakon o volivnih imenikih
zakon o občinah
uredbo o sestavi

kandidatnih list

Naroča se v

Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani
in stane 5 Din brez poštnine.

Ostanki mostu v Celju

Pošljite naročnino!

Razkolnikov:

Godovanje

Gospodična Julka se je pripravljala za svoj praznik, bližal se je namreč dan njenega goda, ki ga je vedno obhajala zelo slovesno.

Na godovanje je vsako leto povabila nekaj svojih zvestih prijateljev, znanih malomestnih klepetuljev, da so pri sladki torti vse skupaj obtrale kosti ubogih občanov.

Letos se ni tako veselila tega dne.

Julka je bila šolska služkinja in je službo pododelovala po svojem ocetu, veselemu Dolencu. Njene dolžnosti so bile vsekakor zelo važne. Skrbela je za vso šolo, poznala je vse otroke in se zanimala za njihov napredok, obrekovala je učitelje in učiteljice, pretepala male šolarke pred poukom, če so bili preglasni. Sicer so ji fantički vračali milo za drago, rvarili so se z njo in ji kazali jezike.

S skrbjo za žo je bila združena skrb za občane, če so bili otroci trdoglavci, se je jezila nad starši, da se ne brigajo za vzgojo svoje dece, če so se dobro učili, je obrekovala starše, če, da imajo preveč pametne otroke, ki jih bodo kmalu stlačili v koč s svojo modrostjo. Vedno je pazila, da je v šoli izaledina vsako nereditnost in napasta svojo radovednost.

Julka je pa pre malo skrbela za anago, dolge zastave pajčevine so krasile šolske kote in proslavljale služkinjo, ki je imela preveč drugih skrb.

Pripetilo se je, da jo je pri njenem vzgojenem delu, ko je delila fantičkom zaužnicu, prenenet gospod upravitelj. Ta človek pa, če-

prav je bil vzgojitelj, ni hotel razumeti skrbi za blagor otrok, ki jo je imela Julka. Kratko malo ji je prepovedal vtikati se v stvari, ki je ne brigajo, svetoval ji je pa, naj se bolj potrdi za snago, a za paglavce bo skrbel že on sam.

Julka je bila užajena in jezna. Se večji vzrok njene slabe volje pa je bil učitelj Andrej, ki se ni brigal za vroče poglede še ne stare Julke. Ostal je neobčutljiv in zmanj ga je ljubila in čakala, da jo zasnubi.

Da, ta Andrej, kar nesramno ji je zagodel in si izbral drugo ter se sklenil z njo poročiti prav na dan Julkinega goda.

»Naj sel« je zaključila svoje žalostno premišljevanje in šla na delo. Deco je pridno bunikal kakor preje, le bolj pazila je, da ni bilo bližu kakega učitelja.

Pa se ji je vendarle nekaj ponesrečilo, maledi sosedovega fantička je v hitriči udarila na oko in deček je glasno tulil. Prišel je upravitelj in si vse zapisal.

Zdaj je bila v resnih skrbeh in kar nič preveč se ni veselila svetega Julijana. Julkinega goda se je menda najbolj bal njen nečak Tonček, ki ga je imela v oskrbi in ga je raje krmila z udarci kakor s kruhom.

Ze nekaj dni preje se je jezila, da mora kuhati tudi za tega paglavca in bo jedel predobro kosilo ker se ne izplača kuhati kar na dve strani, zmerjala ga je, da ji bo vse požrl in mu grozila, da ga bo postavila pod kap. Deček je bil revček brez staršev, ki sta mu prehitro umrli. Trpeti je moral tetino jezo in molčal je.

Dan godu je napočil. Na mizi je ležala torta, visoka in črna je vabila polna mračne in tihе sladkosti. Vse je bilo pripravljeno. Julka je skočila še po vino, da bi postregla z njim svojim gostom.

Tedaj je pribitel iz sosedne sobe Tonček s škatlico v roki. Stresel jo je. Dvignil je bel nizobranči papir okoli torte in izpustil iz škatle majhno miško prav pod torto. Preden se je miška dobro zavedla, je že ždela pod ogromnim hribom črne sladkosti.

Gospodična Julka se je vrnila. Z njo so pričapljale tudi njene prijateljice. Na torti je spodinja opazila majhno razpoko, a ni se ozrala na to. V milem govoru se je zahvalila prijateljicam za čestitke in že se je zabliskal bridki nož v njeni desnici in se zapčil v torto.

Tedaj je nekaj zavililo, izpod torte je puščela miška in švignila na tla. Prijateljice so zavriščale in kar pobegnile. Julka je razburjena zgrabilo kozarc in izpila na deček kar vrhano mero vina.

Tedaj je nekdo potrkal. Vstopil je šolski vodja, ki vzešeno čestital in pripomnil, da je šolski odbor spoznal, da ima ona mnogo preveč moči in talentov, in da je škoda, da bi jih tratali v taki službi, ker se lahko drugje uspešneje udejstvuje. In prav zato je nastavil odboru drugo služkinjo.

Upravitelj je odšel. Julka je žalostno gledala za njim. Potem se je za strmela v torto in zazdelo se ji je, da je prav ta črna sladka gnota kriva vse njene nesreče. Zgrabilo je torto in jo treščila na tla.

Voda in ogeni!

Mirno in potrežljivo prenaša naš kmetovavce breme trdega kmečkega življenja. Dela in dela, a le malo kdaj se mu trud poplača tako, da bi se za uro oddahnil. Za delom ga čaka zopet skrb, za skrbjo mu pa preti še vedno nesreča.

Koja je bolj prizadela voda, ki je kot zdaj vana bušala preko naših polj, kot kmeta. Njemu najbolj je rušila domove, mu uničevala edino imetje — pridelke. In ni še dosti nesreče. Pridre požar in mu je ta druga neugnana sila požare, kar mu je osiklo. Strašne so sile narave, ko planejo iz svojih meja; človek mora brez moči z lastnimi očmi gledati, kako mu voda podira fundamente, kako mu ogenji požira krov.

Tekče so posledice — gospodarske in socialne — in ni človeka, ki se mu ne bi usiljevalo vprašanje: kako naj se ubranim groznih posledic? Naj ne bo gospodar, ki se ne bi zavaroval več proti požaru, ker le z zavarovanjem si zagotovi kapital, s katerim si bo v našnjih nesrečah mogel pomagati.

Domača, slovenska Vzajemna zavarovalnica Vam za male letne prispevke jamči za posamezne škode, ki Vas zadene ob požaru. Obrnite se do njenega zastopnika, ki je v vsaki župniji.

Z Ljubljanskega trga

Tržne cene so večinoma neizprenjene, zlasti cene govej živini in mesu ter veem domaćim kmečkim pridelkom. — Borzne cene za žito so: nova sremška pšenica 147.50—150 Din, nova baranjska pšenica 147.50 do 150 Din, nova backa pšenica 155 do 157.50 Din; kruza 112.50—115 Din, vec za 100 kg. — Mokar: barčka nularica Din 270 do 275, banatska nularica Din 305—310 za 100 kg. vagonske postilke, postavljeno v Slovenijo, plačilo 30 din.

Volili bomo svojo listo

Pri sestavi kandidatnih list je poleg paragrafov, kako se liste sestavijo, podpišejo in vlagajo, najbolj važno, kdo kandidira. To ni le važno za one, ki kandidirajo, pač pa posebno za one, ki bodo volili.

Ko boste kje sestavljali kandidatno listo, glejte na to, da boste postavili kot nosilca liste človeka, ki je res mož, dober in veren gospodar, ki bo mogel veliko delo v veliki občini vzeti v roke. Okrog njega zberite dobре zastopnike vseh okolišev in vseh stanov! Ne zanemarjajte posameznih delov novih občin, ne vlagajte list po okolicah, ker sicer ostanete v manjšini, ki ne bo nič pomenila, ker bo najmočnejša lista gospodar v občini. Ne odvraćajte drugih stanov, vsi naj bodo prizorno svojemu številu v občini tudi zastopa-

niti, tako kmetje kot obrtniki in delavci. Svojim listam dajte le ime nosilca, svoj program pa povejte volilcem predvsem ustreno od osebe do osebe.

Vsakdo je dandanes že toliko poučen, da ne podpiše vsakemu, da posebno ne podpiše onemu, ki grozi. Kdo grozi? Povejte ga nam in priče navedite in dan! Nam je znana volja našega vladarja in volja vodilnih krogov v Belgradu, da se morajo občinske volitve vršiti povsem svobodno. Vsako dokazano nasilje bomo sporočili na najvišja mesta!

Je pa še nekaj drugega, kar moramo povedati. Marsikje ni nobene grožnje, samo vas samih je strah. Vidite bogatina, pa je strah vas, ki niste! Vidite človeka, ki ima zvezec, pa se ga ustrašite. Ta zajčji strah

Nekaj čisto novega za brinetke

Ime Brunetaflor je še novo. Ne bo po dolgo, ko bodo brinetke po-nosne na svoje lepe lase ... negovane z novim Special-Shampooom:

Brunetaflor.

Učinkuje naravno in edinstveno z radi hequila, ki ga ima v sebi. Kostanjasta barva, temni ton sta s tem neverjetno poudarjena. Lase je dobre krasen blešk in čudovit lesk. Nenavadno lepo se kodrajo.

Zajamčeno brez sode in kemičnih barvil.

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLOR

morate pri teh občinskih volitvah premagati! Vsi, ki sprejmejo kandidaturo, naj vedo, da so se s tem ponudili za javno službo v korist svoje občine in svojega naroda in zato naj s ponosom ter odločno delujejo v tem, da bo njihova lista zmaga.

Volilcem rečemo pa le to: Ni mogoče se staviti list tako, da bi eden ali drugi ne imel pomisla, da bi bilo bolje tako ali tako. Zato ne glejte pri listah na posameznika, glejte na to, če je večina na listi taka, ki bo mogla zastopati vaše mišljenje glede občinskih zadev!

Navodila

Pred vsakimi volitvami se pojavijo tudi takci agitatorji, ki hočejo z nedopustnimi sredstvi varati volilce in jih pritegniti na svojo stran. Proti takim je najboljše orožje poznanje zakona. Poročajo nam, da nekateri takci agitatorji strašijo ljudi, češ, kaj pomaga, če boste izvoljeni, mi bomo skrbeli, da bodo novoizvoljeni odborniki zopet razrešeni. Naj hidijo takci volkovi v kakršnikoli ovčji obleki in naj govorijo s takega ali takega mesta preferirne besede: »Zakon gori, zakon dol, mi bomo naredili,« vsem povejte, da govorite prazne stvari.

Poudarjam, da novi občinski zakon v § 29 jasno pove, v kakšnem slučaju more ban razrešiti predsednika občine, člane uprave, poedine odbornike ali ves odbor. V prvih točki govori ta paragraf o razrešitvi, če kdo nima pogojev, ki se zahtevajo po tem zakonu. Toda to je samo po sebi razumljivo, kajti pogoji so posebej nasteti že v § 28, odnosno § 29. V drugem odstavku govori zakon o tem, da more ban razrešiti odbornike, ako »vojih poslov ne vršijo v redu.« Sroti tej odločbi bana je dopustna pritožba na upravno sodišče v roku 8 dni. Dokler ni odpust pravomočen, ostanejo na svojih položajih.

Iz tega je čisto jasno, da ne bo mogel nihče po mili volji razganjati po novem zakonu občinskih odborov. Kdor govorí kaj drugega, dela proti zakonu, pa naj bo to kdorkoli in govorí neresenične stvari, ki morejo javni upravi in konсолidaciji razmer le škodovati.

Z grožnjami je tako kot z vsakim strahom. Pomeni toliko, kolikor se kdo pusti ostrašiti. Trezen človek pa se praznih groženj ne bo ustrasil.

Občina Vrhnik Vrhnik Sres Ljubljanski

Izjava

Podpisani Izjavljam, da pristanem na kandidaturo za mesto občinskega odbornika (namenčnika) pri volitvah občinskega odbora občine

Vrhnik

na dan 15. oktobra 1938.

(Podpis kandidata)

Iskra Žmagoslav

V Vrhnik, dne 28. septembra 1938.

Tako-le bomo izpolnili svojo listo

Prinašamo formular kandidatne liste in izjavo kandidata. Občina ima 18 odborov, eno volišče in najmanj 20 predlagateljev.

Lista je sestavljena točno po volivnem imeniku.

Vsek kandidat in namestnik mora podpisati lastnoročno izjavo.

Predlagatelji so na listah lastnoročno podpisani.

Občina: Vrhniška

Kandidatna lista za volitve občinskega odbora na dan 15. oktobra 1933.

Tek. štev.	Redbinsko in rojstno ime	Poklic	Bivališče	Mest.	Tek. štev.	Redbinsko in rojstno ime	Poklic	Bivališče	Mest.
							kandidata		namestnika
1.	Iskra Zmagoslav	članek	Vrhniška	7	1.	Piamen Gregor	mizar	Vrhniška	96
2.	Dr. Skarja J. Zlatoust	zdravnik	Vrhniška	9	2.	Oblak Franc	posestnik	Vrhniška	1
3.	Brenčelj Jože	trgovec	Ligojna	11	3.	Dobrovolje Matija	posestnik	Bevk	4
4.	Grča Ignacij	posestnik	Verd	11	4.	Krašovec Jurij	delavec	Vrhniška	130
5.	Strela Anton	kovač	San Jihin	8	5.	Japej Matevž	posestnik	Verd	2
6.	Nemanžič Andrej	delavec	Vrhniška	4	6.	Javornik Vinko	krojač	Vrhniška	245
7.	Kulovec Franec	župnik	Vrhniška	99	7.	Benedik Anton	članek	Vrhniška	60
8.	Cankar Ivan	delavec	Bevk	250	8.	Zajec Hrabroslav	kmet	Ligojna	24
9.	Turšič Leopold	posestnik	Verd	12	9.	Petelin Franc	članek	Bevk	3
10.	Lozar Jernej	članek	Vrhniška	13	10.	Maček Jaka	mesar	San Jihin	18
11.	Pelkaj Janez	posestnik	San Jihin	7	11.	Klobase Ferdinand	dimniker	Verd	62
12.	Veriga Janez	članek	Vrhniška	31	12.	Hren Luka	članek	Verd	19
13.	Cegu Ignacij	posestnik	Bevk	6	13.	Jesih Anton	delavec	Vrhniška	213
14.	Poljsak Anton	posestnik	Ligojna	2	14.	Jež Martin	posestnik	San Jihin	81
15.	Sedej Janko	članek	Vrhniška	85	15.	Lesjak Franc	članek	Ligojna	12
16.	Kocijan Boštjan	posestnik	Verd	17	16.	Levstik Vinko	posestnik	Bevk	16
17.	Fortuna Štefko	članek	Vrhniška	95	17.	Arhar Matevž	delavec	Vrhniška	189
18.	Svedec Janez	posestnik	Ligojna	20	18.	Ježersek Jurij	posestnik	Vrhniška	171
19.					19.				
20.					20.				
21.					21.				
					22.				

Tako se izpolni prva stran kandidatne liste

Iskra Zmagoslav bo v slučaju zmage župan.

Vrtovec in Svedrec zastopata listo Iskra na volišču.

Blisk in Grom izmed predlagateljev neseta kandidatno listo in izjave kandidatov in namestnikov na sodišče v potrditev. Po 48 urah se zopet zglašita pri sodišču, kjer dobita sklep, da je lista potrjena. Ce bi proti pričakovanju sodišče listo zavrnilo, morata predložiti sodišču novo listo, enako sestavljeni in podpisano, toda brez napake.

Kar je na formularju tiskano z ležečimi črkami morajo predlagatelji in kandidati ter namestniki lastnoročno podpisati.

Vprašanja in odgovori

Katera občina se navede na kandidatni listi, nova ali dosedanjša? (M. K. M.) Na kandidatni listi se napiše na oba kraja samo nova občina, in sicer v začetku kandidatne liste (na prvi strani levo zgoraj pod besedo »Kandidatna lista«) in pri datumu na drugi strani (pred »Predlagatelje«). Ravno tako se navede na izjavi kandidatov levo zgoraj samo nova občina.

Ali so nameščenci in delavci tobačne tovarne v Ljubljani državni uslužbenci? Sedaj so se oblastva, kolikor smo mogli ugotoviti, soglasno postavila na stališče, da je vse tobač-

no uslužbenstvo in delavstvo smatrati za državno nameščenstvo, tako da more voliti le v Ljubljani in ne tam, kjer prebiva.

Uradniki OZUD v Ljubljani so tudi javni nameščenci po volivnem zakonu. Morejo voliti in voljeni biti samo na sedežu službenega biroa.

Notarji se smatrajo za javne nameščence, pribode domovinsko pravico na sedežu svoje službe z dekretom in ne morejo kandidirati na prvih šestih mestih.

Lesni trgovce je lansko leto občini dobaril drva. Platano še ni dobil. Ali je on dobavitelj, ali eme kandidirati? Po našem mnenju to ni dobavitelj, če je račun z zapadom v platiču in sporu o upravnosti, utemeljenosti in višini računa. Vendar ne svetujemo, da kandidira, ker se razna oblastva v tem oziru različnih mnenj in bi njegova kandidatura lahko povzročila spor glede pravilnosti liste.

Predlagatelj mandatov. (J. M. S.) V smislu § 47 zakona o občinah dobi v vsakem slučaju najmožnejšo kandidatno listo dve tretjini odbornikov. »Ostanek odborniških mest se dodeli kandidatom tako-le: število glasov vsake ostale kandidatne liste, prav tako pa tudi število glasov najmožnejšo kandidatne liste. Če je dobita absolutno večino

glasov, se deli z 1, 2, 3, in tako po vsej, pa vse z list, ki imajo največji količnik, potem pa vse en odbornik do potrebnega števila. V vsakem slučaju dobi prva lista 331, druga 239 glasov. Prvi dobi torej (če je 18 odbornikov) 12 odbornikov, ostalih 6 pa se porazdeli med obe liste na sledenih način:

$$311 : 1, 2, 3 = 331, 155, 103$$

$$239 : 1, 2, 3 = 239, 119, 79$$

Prva lista torej dobi se 3 odbornike in druga ostale 3. Če bi bilo odbornikov 24, ostane razen odbornikov v tem slučaju isto, t. j. prva dobi $18 + 3 = 21$, druga 3.

V vsakem drugem slučaju z dvema listama 280 in 270 bi bilo postopati tako-le: prva dobi 12 odbornikov, pri ostalih se zopet po način kot zgoraj največji 6 številk.

$$280 : 1, 2, 3 = 280, 140, 93$$

$$270 : 1, 2, 3 = 270, 135, 90$$

Prva lista torej dobi se 3 mandate in ostale 3.

Opozorjam pa na to, da bi v slučaju, če 3 liste, morala prva lista dobiti absolutno več glasov, če hote priti do tega, da od dveh treh preostalih mandatov se katerega dobiti.

Preklic podpisov. (J. B. v K. Sv. B.) Tudi tako vprašanje je »Slovenec« že včeraj odgovoril. Nikjer ni rečeno, da bi ne smel kandidat podpisati dve listi in ravno tako namestnik. Ce je kakško zapeljan podpisal drugo kandidatno listo in namestnika odbornika, naj zahteva izročitev tistih in če tega ne doseže, naj takoj javi sodišču, da preklicuje svojo prvo izjavo.

Dr. R. v S. Pri nas so tudi pravniki mejni, da bo razen kandidatnih list in izjav treba predložiti glede vseh kandidatov in namestnikov, ki potrdijo, da so isti člani občine, da torej tisti kandidirajo, nadalje glede vseh tudi potrdil, da niso z občino v sporu, da niso občinski nujni sploh da ni glede njih nikakih ovir za kandidiranje iz §§ 27, 28 in 29 zakona o občinah. Končno treba predložiti tudi potrdilo, da prvi 6 odbornikov med seboj v sorodstvu odin, svetinja in da ostali kandidati in namestniki niso v sorodstvu in niti v smislu § 129 zakona o občinah. Razlaga je, ali to nazirane drži?

Z izvirno kandidatno listo v dveh izjavo treba predložiti še toliko list kolikor je volišči in lastnoročno podpisano izjavo vsakega kandidata in namestnika, da izvleči na določeni listi predlog. Kaj drugega vložiti ni treba, ker zakon ne nima. Sodisce se more zavrniti listo, če ste jo videli in zakon, brez prilog, ki jih v vprašanju nima. Da imajo kandidati vse pogovo po zakonu, se sodišče prepričati iz volivnega imenika in pri izjavi predlagateljev. Listo namreč morata vse dva pismena predlagatelja. Ko ta dva listi vidijo, jih sodišče zasliši in njuni izjavi protokolir. Ni jih prilik, lahko sodišče dobi vse potrebujo pridržke, ki mu je volivnega imenika niso razumljive. Zato pa morata biti predlagatelji in kandidati dobro informirana, da bosta lahko dajala odgovor.

Vsekakor pa je jasno, da je na kandidatu potreben smo pogovor iz § 27 in 29, ne pa tudi pogovor iz § 28 občinskega zakona. Slednji § govori nam o tem, da mora biti odbornik. O tem, da mora biti odbornik, pa ne odloča sodišča, ampak in v smislu § 129 zakona o občinah. Razlaga je, da kandidacija in kvalifikacija je občinskih odbornikov.

Pri vsem tem pa moramo imeti pred očmi, da sodišče kandidatno listo odobri ali je zavrnje. Prijegovi odločbi ni priznati. Povsed je treba vedeti, da kandidat dobiti vse, kar bo zahteven.

Zakupnik občinskega lava. (P. S. v R.) Vprašuje, ali more kandidirati nekdo, ki je zakupnik občinskega lava. Najprej moramo ponovno upozoriti, da razlogi iz § 28. zakona o občinah nikogar ne izključujejo od kandidature same na sebi, temveč od odborniške funkcije. Kdo ima le v tem bresku nadaljnega lahko kandidira. Tiste, ki se kandidirajo, pa po § 28 ne morejo biti odborniki, tudi zaradi razloga, da ne morejo biti občinski odborniki. Občinski lov občina pač upravlja, ni pa njen. Torej more zakupnik lava kandidirati in biti odbornik.

*

Za občinske volitve pripravljamo: Tukovje kandidatnih list, komad Dm. I. Izjava kandidata in namestnika, da pristane na kandidaturo pri volitvah občin, odbora komad 10 par. Vse tiskovine dobiti tako-le v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Nekaj jih lahko pismeno.

**Zadnji dan za vlaganje kandidatnih list za obč. volitve je
6. oktober 1933!**

Predstavniki te kandidatne liste so:

Predstavnik: Trieses Andrej } Za volilce L. v se-
kunostnik: Govedec Martin } uerni žoli.
Predstavnik: _____ } Za volilce N. _____
kunostnik: _____ }

Predstavnik: _____ } Za volilce M. _____
kunostnik: _____ }
Predstavnik: _____ } Za volilce W. _____
kunostnik: _____ }

Vrhnik, dne 28. septembra 1933.

Predlagatelji:

Št. n. š.	Rodbinsko in rojstno ime ter bivališče	Št. n. š.	Rodbinsko in rojstno ime ter bivališče	Št. n. š.	Rodbinsko in rojstno ime ter bivališče
1.	Blišek Miha, Vrhnika 16	36.		71.	
2.	Umnik Anton, Ligojna 9	37.		72.	
3.	Plešelj Gasper, Verd 10	38.		73.	
4.	Grom Anton, Vrhnika 17	39.		74.	
5.	Debevec Ignacij, Vrhnika 33	40.		75.	
6.	Dolenc Franc, Vrhnika 11	41.		76.	
7.	Trbetar Stefan, Vrhnika 5	42.		77.	
8.	Grdadolnik Jože, Vrhnika 7	43.		78.	
9.	Jerina Franc, Vrhnika 8	44.		79.	
10.	Smrtnik Tomaž, Vrhnika 4	45.		80.	
11.	Kunstl Janez, Verd 12	46.		81.	
12.	Šemrl Jakob, Verd 5	47.		82.	
13.	Oblak Marko, Verd 112	48.		83.	
14.	Petkovšek Galper, Verd 87	49.		84.	
15.	Pleško Ivan, Vrhnika 3	50.		85.	
16.	Krašovec Janez, Bevk 5	51.		86.	
17.	Melo Anton, Bevk 24	52.		87.	
18.	Štrubelj Ignacij, Bevke 2	53.		88.	
19.	Istenič Anton, Bevke 33	54.		89.	
20.	Jesenko Martin, Bevke 31	55.		90.	
21.	Jerebic Jože, Bevke 11	56.		91.	
22.	Klepšek Franc, Ligojna 27	57.		92.	
23.	Gostilna Nase, Ligojna 14	58.		93.	
24.	Molk Franc, Ligojna 46	59.		94.	
25.	Prenk Vinko, Ligojna 39	60.		95.	
26.		61.			
		62.			

Tako se izpolni druga stran kandidatne liste

RAZGLED PO SVETU

Povest o rdečem „raju“

V Nemčiji, v Avstriji in drugod so prišli socialdemokratje po svetovni vojni do vlad oblasti. Mnogo so se borili proti veri in sarkaterega pripravili v brezboštvo. V tem času so se hudo pregrešili zlasti nad mladino. Njena, ki so ga obljubovali svojim prirvzenjem na zemlji, pa ni bilo. Voditelji so najbolj gledali nase, da so obogateli, proletarijat so pa ustili v nadi na boljše čase.

V Nemčiji, Avstriji in drugod so socialdemokratje sedaj izpregli in z rajem je vsaj enkrat končano. V Nemčiji je Adolf Hitler pomagal z marksisti obojega krila. Tu niso se deli branili, kar udali so se. Mnogi so prepoplili k narodnim socialistom. V Franciji so nekateri voditelji socialdemokratov sami javili, da Markssov program ni več času prieren in so prestopili k nacionalistom. Tudi v drugih državah so postali marksisti že prej tih.

V Rusiji pa imajo boljševiki še vedno

vso oblast v rokah. Tam lahko delajo raj, o katerem je rajni Bebel tako ganljivo preročeval. A tam ni raja, tam je pekel, tam je glad, tam vlada še vedno nasilje. Nek gospod je prejel pismo iz Rusije, kjer dotičnik piše o tamošnjem gladu. Pravi, da rusko ljudstvo res gladuje in sicer najbolj v žitorodnih krajih, ker so državne oblasti vzele ljudstvu hrano, katero so pridelali. A komunisti po pisarnah, vojski in sploh vsi vodiči krogi ne trpijo gladu. Gospodje so siti, dobro oblečeni in obuti ter z vsem preskrbljeni. Torej gospodje boljševiki so si sami napravili raj, a ljudstvo kateremu so ga obljubovali, je strigano, boso in lačno.

Meseca avgusta t. l. je bila v Rusiji neka gospa, ki je bila rojena in vzgojena v Rusiji, a je zdaj ameriška državljanica. Z ameriškimi turisti je šla v Rusijo. Pogledala je svoj rojstni kraj, a ga ni spoznala. Ni slišala ne smeha, ne otročje govorice; vsi so boječe gledali

**Od bolečine
k ugodju**

Ne dopuščajte, da Vaši trpi! Pri boleznih vsled prehlajenja in pri vseh bolečinah pomagajo hitro in zanesljivo Aspirin tablete. So popolnoma neškodljive. V znak prijnosti imajo Bayerjev križ.

ASPIRIN

V. z. Jugla 8, Zagreb, Cajeve 32.
Oglas je nagrađen pod S. br. 3407 od 1. III. 1933.

drug drugega. Vse misli ljudstva so obrnjene na kruh. >Kruha, kruha, c' prosijo odrasli, otroci in starci. Vse so pojedli, pse, mačke, koce, koži itd. Vzivajo celo človeško meso. Narod upa le na inozemce in ruske emigrante. Gospa je imela priliko slišati besede: Da bi slišali le en strel, da bi postali le dva polka, mi vasi gremo z njimi; vzamemo vile, kose, sekire in gremo vse — kmetje, moški, ženske, otroci in starci. Tako poroča >Voroždenie in drugi ruski listi. To je boljševiški raj. Ta raj opazujejo načodi zemlje že več let, zato zapuščajo množice marksiste ter se obražajo k fašizmu in nacionizmu. A tudi fašisti ne bodo osrečili narodov, ker vladajo s silo. Sreča je v bratstvu in ljubezni Kristusovi. Sreča je tam, kjer ima vsak človek svoje delo, svoje stanovanje, — svojo krščansko pravico in zlasti svobodo.

Tako govore poročila. Mogoče so taka poročila namenoma preveč črna, toda eno je gotovo: samo marksizem Rusiji ne bo prinesel sreče.

Katoliška cerkev

s Drobiz. Te dni je Vatikansko mestno uredilo telefonski promet z Filipinskim otočjem. Prvi je govoril papež z nadškofom Manilo. Na Filipinih je od preko 10 milijonov prebivalcev skoraj devet milijonov katoličanov. Filipini so prva večja pokatoličena azijska dežela. — Bivši predsednik španske vlade Azana je ob neki priliki vzkliknil: »Španija ni več katoliška.« Ugleden angleški list Morningpost je napisal te dni članek pod naslovom »Katoliška Španija«. In prav je imel, zakaj Španci so baš po republikskem protverskem zakonodajstvu zavednejši katoličani kot so bili prej. Cerkve so prepolne

Kako živatno širijo angleški katoličani

Pred zborovanjem Zveze narodov in razorožitvene konference v Ženevi: Spodaj (od leve na desno): francoski zunanjji minister Paul-Boncour, angleški zunanjji minister sir John Simon in francoski ministriški predsednik Daladier; na sredi: ameriški pooblaščenec Norman Davis, predsednik razorožitvene konference Henderson, nemški minister za propagando dr. Goebbels; zgoraj nemški zunanjji minister dr. Neurath in českoslovaški zunanjji minister Benes.

Največja harmonika na svetu: akordion v nekem pariškem cirkusu. Harmonika je visoka 2.5 m in njen zvok je tako močan kakor mogočen orkester.

Velik aeroplán je plul nad morsko gladino v bližini Neaplja. Nenekrat nekaj poči, pilot se zgesni ter se obne do potnikov: »Ali je kdo izmed vas že slišal pregor? »Videti Neapelj, potem umretil« — »Seveda nam je ta pregor znani, so odvrnili skoro vsi potnik. »Dobro«, pravi pilot, »zdaj smo nad Neapljem, na našem motorju pa nekaj ni v redu. Le dobro si oglejte mesto.«

6

Mesto Corpus Christi v Tekssasu — USA —, ki ga je ob strašnem viharju zalila voda. Povodenje je nastalo na ta način, da je vihar hrumeval po dolini reke Rio Grande navzgor in zajezel vode, ki so se nato razlike po ozemlju. Opustošenja so strašna.

Gouverner »Angleške banke«: Montague Norman na vsakdanjem potu v urad. Kakor vidimo, se Norman tudi v dežju ne vozi z avtomobilom na delo, marveč si obleče nepremočljiv plastič in podvihna hlače.

Albrecht Wallenstein
znameniti vojskovodja 30 letne vojne, 24. septembra t. l. so praznovali 350 letnico njegovega rojstva

Slepa tipkarica — zmagovalka na tekmi: 14-letna slepa deklica, ki je na pariških tipkarskih tekmih dosegla prvo nagrado. Ni le tipkala najbolj hitro, marveč tudi najbolj točno.

»Mojester, za božjo voljo vas prosim, ali ne bi mogli dajati pouka v boksu — pismeno?«

V vsako hišo „Domoljuba“!

svoje časopisje, nam je dokaz njih tečnik »The Universe«. Pred desetimi leti je štel ta časopis 37 tisoč, zdaj pa ima že 101.700 naročnikov. Angleški katoličanov je nekaj nad dva milijona. Po tem računu bi moral imeti »Domoljub« vsaj 50.000 naročnikov. Kaj ne, kar še ni, pa je bo, ko — mine kriza. — Zaradi ogromnega navala romarjev v Rim je sv. oče odločil, da ceremonijo poljubljivanja roke odprije. Da zastonosti temu dosedanjemu običaju, je moral sv. oče obhoditi vse dvorane, kjer so čakali nanj romarji. Nestrnji romarji se tudi tesno zgrinjajo okoli njega. Vse to je za sivolasega moža zelo utrudljivo. Poslej bo sprejemal sv. oče romarje v velikih dvoranah in govoril z njimi s prestola. — V kopališču Porto di Narmi pri Pizi je umrl kardinal Rafael Scapinelli. — Kipar Jacobs je začel v Bitsingenu na Belgijskem graditi krizov pot, ki bo največji in najveličastnejši na svetu. Vsaka postaja bo 4 metre visoka in šest ton težka.

Italija

S Pravčen italijanski glas. Italijanski časopis »Tribuna« se v svojem uvodniku bavi s staličem italijanske vlade, ki je v zasedenem Primorju zatrla vse kar je slovenskega in hrvatskega ter pravi med drugim, da se slovensko ljudstvo ne bo moglo nič več upreti, ampak bo moralo popustiti; samo v duši ljudstva bo tlelo ogorčenje proti oblastnikom. Dostojanstvo hrvatskega in slovenskega naroda se je s prizadetimi kriticami težko kršilo. Italija, ki vedno naglaša svojo zgodovinsko svobodo, je s tem mnogo zagrešila. »Kaj morejo škodovati slovenske šole in slovenske knjižnice v Julijski Benečiji?« vprašuje »Tribuna«. To je po mnenju slovenskega ljudstva samo znak propada velike italijanske države, »zaključuje »Tribuna«. Toda ta list ni pisal tako o naših bratih, ampak o svojih ljudeh na angleškem otoku Malta. Da ne bo pomote, naj čitalci »Domoljuba« zamenjajo »Primorje oziroma Julijsko Benečijo z Malto, Slovene z Maltežani, Italijane pa z Angleži in naj premisljujejo o fašistični doslednosti.

S Albanijsko se je udala. Italijanska vlada je objavila kraljevi odlok, s katerim se še nadalje odreja izvajanje s tiranskovlado v letu 1931. sklenjenega sporazuma o finančni podpori Italije Albaniji. Za kritike proračunskega primanjkljaja bo po tem sporazumu Italija plačevala albanski vladi letno 10 milijonov zlatih lir brezobrestnega posojila. To posojilo bo uporabljala albanska vlada v prvi vrsti za napredek šolstva in izvedbo potrebnih javnih del. Novi sporazum je dokaz, da je Albanijska popolnoma sprejela vse italijanske zahteve.

Avstrija

S Nova vlada močne roke je zagledala luč sveta v Avstriji v noči od 20. na 21. septembra. Sestavljo jo je Dollfuss in se ne naslanja na nobeno stranko. Je torej nekako absolutistična po fašističnem receptu. Časopisje sodi, da bo nova Dollfussova vlada nastopala proti hitlerjevcem pa tudi proti marksistom (socialnim demokratom). Kot zavedni demokrati ne soglasimo z nobenim samodržstvom tudi ne s krščansko-socialnim, ker se taki poizkus prej ali slej maščujejo. Vendar tej vladi ne bomo odrekli priznanja, če se ji bo Avstrijo posrečilo urediti tako, kot je napovedal kancler Dollfuss v svojem zunamnenitem govoru na zadnjem dužnjiskatoliškem shodu.

S Razno. V Gradcu so morali orožniki z nasajenimi bajoneti razgnati večjo množico

kmetov, ki so zahtevali zopetno imenovanje nekega okrajnega glavarja. Več kmetov je bilo ranjenih, med njimi eden na smrt. — V Št. Lipšu je umrl Mlinarjev oče Jožef Urh. — V Dravi je utonil Valentin Einspieler pd. Šuštar v Zelenčah. — V Borovljah je odšla v večnost Berta Sušnikova. — Pogorela sta hiša in gospodarsko poslopje posestnika Oraša v Goričah pri Tinjah. — V nedeljo, dne 24. septembra so ob farni cerkvi v St. Jakobu v Rožu odkrili spominsko ploščo zasljužnemu narodnemu duhovniku župniku Francu Treiberju. — Isto nedeljo je praznovalo svojo tridesetletnico izobraževalno društvo »Kot« v St. Jakobu. — Sestmesični gospodinski tečaj otvorijo z novembrom šolske sestre v St. Rupertu pri Velikovcu.

Nemčija

S To in ono. Rudolf Mosse ustanovitelj »Berliner Tageblatta«, star šele 43 let, je te dni umrl. Kakor pišejo listi, je bil pred desetimi dnevi aretiran, nakar ni bilo o njem nobene vesti. Sedaj je bilo izročeno njegovo truplo rodbini v zaprti trugi. Pokojnik je bil v vojni petkrat ranjen in odlikovan z železnim križem. Bil je židovskega rodu. — Več nemških špionov so zaprli na francoskih manevrih. Nemci so se zlasti zanimali za motorizirane oddelke francoske vojske. — V Leibzigu se je pričela razprava proti požigalcem nemškega parlamenta. Obtoženci so morali odkloniti tuje zagovornike. Glavni obtoženec Van der Lubbe napravljiva vtič človeka, ki nimata možgan v redu. — Hitler namerava odpraviti vse zgodovinske (pokrajinske) meje v Nemčiji in razdeliti vso Nemčijo v 37 provinc (banovin).

Amerika

S Drobnič. En in četrtna milijona delavcev je v 12 ur trajajočem velikanskem sprevodu manifestiralo v Njujorku na Roosevelta in njegov načrt. Gledalcev je bilo 2 milijona. Predsednik Združenih držav namreč precej odločno nastopa proti kapitalistom. — Dr. Leonid Pitamic, naš ameriški konzul, je bil izvoljen za častnega člena društva ameriških odvetnikov. — V Clevelandu živeči Hrvatje so priredili dne 10. septembra svoj prvi »Hrvatski dan« z veliko parado po mestu. Sprevoda, ki je bil dolg nad 3 km, se je udeležilo nad 8000 ljudi. — V Clevelandu so umrli: Helena Cadež roj. Janc iz Križa pri Tržiču, Mait Struna iz St. Vida pri Stični, Angela Prijatelj roj. Papež iz Ambrusa pri Žužemberku in Zofija Turšič. — Predsednik šolskega odbora v Clevelandu A. Benesch je uvrstil poznano Slovensko Vero Kandon kot redno učiteljico na chilevelanskem šolah. — V Jolietu III. so imeli ono nedeljo velik »Slovenski dan«, ki se ga je udeležilo nad 7000 ljudi.

Drobne novice

Nad 20 milijonov vreč kave (po 60 kg) so letos uničili v Braziliji, da bi ohranili visoko ceno kave.

24 milijonov mark čistega dobička so imele v preteklem letu vse nemške zavarovalnice.

V eni urici je bilo podpisano avstralsko notranje posojilo v višini 21 milijonov funtov. (1 funt 178 Din.)

5 milijonov šilingov vredna posestva sta darovala avstrijski državi znana milijonarja Alojz in Alfonz Rothschild.

Krasno palačo za opice je dal v Parizu postaviti bogataš Lemoine. Za ljudi pa ni strehe!

Kancler je govoril

Na zadnjem katoliškem shodu na Dunaju je imel avstrijski kancler (ministrski predsednik) Dollfuss velepomemben govor o novi ureditvi Avstrije. Med drugim je izjavil sledi:

Mi hočemo obnoviti vse naše domovine. Mi moramo zato varovati red in mir v svoji hiši in paziti, da ju razna nazilstva ne motijo. Nas nikdo ne bo presenetil več z ničemer, ker smo pripravljeni. Casi, ko je vladal liberalni kapitalizem, so mimo. Casi, ko je gospodovala liberalno-kapitalistična družba, so prešli. Casi, ko je diktiral liberalni kapitalistični gospodarski red so nehal. Tudi doba marksističnega zapeljevanja ljudstva se je preživel. Doba čisto strankarskih diktatur se ne bo vrnila več. Mi odklanjamo vsako strahovanje in vsako nasilno priključitev.

Mi hočemo ustanoviti socialno, krščansko in nemško Avstrijo, zgrajeno na stanovskih osnovah pod močnim vodstvom drž. oblasti. Toda moč ne pomeni samovolje, ampak urejeno oblast, ki je sama podvržena božjim zakonom ljubezni in pravice in ki čuti za seboj podporo na vsako žrtev pripravljenih moč-somišljencov. Stanovska obnova naše države je naloga, ki nas čaka v bodočih mesecih. Mi imamo čisto stvarne naloge. V prvo bo treba porazdeliti vsa socialna bremena na rame vseh plasti avstrijskega ljudstva. Vlada bo pozvala vsa podjetja, da se prostovoljno priključijo tem socialnim prizadevanjem in tako pomagajo, da bo podlaga za stanovsko preureditev države čimprej ustvarjena. Delavskih pravic ne bomo nikdar izvezali, nasprotno jih kot krščanska in socialna država ugodili. Vedno se bomo zavedali tega, da smo Nemci. Četudi nas veliki brat (Nemčija) namenoma ne razume in obstojajo danes neka nesporazumljenja, se mi pred njim samo branimo, a ga nikdar ne napadamo. »Domovinska fronta« bo nad bivšimi strankami podudarjala samo to, kar je vsem edinega. Kdo se bo pridružil temu pokretu, bo s tem javno izpovedal, da hoče pomagati pri obnovi avstrijske domovine na krščansko-stanovski podlagi, da pokopljemo strankarsko in pogansko-nacionalno državo.

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, Pariz

Odpromljeni denar v Jugoslavijo
na najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantnejše.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naša čekovne račune:
BELGIJA: № 3064-64 Bruxelles. FRANCIA: № 1117-94 Pariz. HOLANDIJA: № 1458-46 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: № 5967 Luxembourg.
Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

5000 ljudi je ubil potres v dolini kitajske reke Min.

Fašistično stranko so ustanovili tudi v Romuniji. Predsednik je bivši min. pred. Manoilescu.

Angleška delavska stranka je z veliko večino odbila vsako sodelovanje s komunisti.

Veliko pomorsko vojno oporišče grade sovjetti v bližini sibirskega Vladivostoka.

Kuga je začela razsajati v Mandžuriji.

Največjo radijsko postajo grade v Londonu; imela bo 400 do 500 K W.

Romunijo sta obiskala naš in bolgarski kralji.

KAJ JE NOVEGA

Volitve v Delavsko zbornico

Volitve v Delavsko zbornico so prestavljene na 22. oktobra 1933. Zakaj so prestavljene, nam ni znano.

Slovensko katoliško nameščenstvo je za volitve dobro pripravljeno. Dne 22. oktobra bo zmagala katoliška socialna miselnost na vsej črti. Slovensko katoliško zasebno in trgovsko nameščenstvo bo volilo listo »Združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije.«

Slovensko katoliško nameščenstvo bo dne 22. oktobra 1933 pokazalo, da odklanja fašizem in marksizem, posebno pa še tisti marksizem, ki skuša prodirati pod kinko krščanstva. Naše katoliško nameščenstvo hoče odločnosti, jasnosti in načelnosti in se zato ne more navduševati za one, ki ga danes — pred volitvami — obsojajo, ki ga pa bodo jutri zopet vne'o razširjali.

V Delavsko zbornico hočemo značajne in odločne može.

Lista »Združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije:«

Kandidati: Smersu Rudolf, uradnik OZUD, Ljubljana. Žebot Franjo, zastopnik

Osebne voštji

d Osebne spremembe med duhovščino. Umeščena sta bila: Anton Jerman, žup. upravitelj v Radovici, dne 18. septembra t. l. na to župnijo in Anton Ravnikar kapelan-ekspozit na Grosupljem, dne 23. septembra t. l. na župnijo Šmarje pod Ljubljano. — Po deljeni sta bili župniji: Preddvor Valentinu Sitarju, župniku v Zagorju ob Savi, in Robenjancu Skobetu, žup. upravitelju istotam. — Imenovani so za župne upravitelje: Ivan Drešar, ekspozit v Košici, za Sv. Planino; Jožef Zalokar, kaplan na Vrhniku, za Rovte; Franc Kirar, kaplan v Cerknici, za Cerknico; Franc Starman, kaplan v Sodažici, za Sodažico; Andrej Savli, kaplan v Smledniku, za Smlednik in Janko Oražem, kaplan v Starem logu pri Kočevju, za Stari log; za ekspozita pa Anton Pipa, kaplan na Trati, za Košico. — **Premičeni** so bili: Janez Jenko, žup. upravitelj v Robu, za kaplana v Zužemberku; Franc Cerkovnik, prefekt v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu, za kaplana v Tržiču; dalje kot kaplani: Stanislav Skvarča iz Tržiča v Kočevje, Franc Fröhlich iz Skocjan pri Mokronogu na Vrhniku, Anton Dodik iz Boh. Srednje vasi v Skocjan pri Mokronogu, Viktorijan Demšar iz Koroške Bele v Srednjo vas, Franc Hiti iz Križev v Gorje, Feliks Grčar iz Cerknjan pri Kranju v Križe, Viljem Pipp iz Bohinjske Bistrike v Cerknje pri Kranju, Michael Burja iz Dobrniča v Boh. Bistrico, Gregorij Mali iz Zužemberka na Vrhniku, Ciril Zajec iz Rovt v Boštanj in p. Henrik Damšč, O. F. M., iz Mošenj na Vič. — **Namenski** so bili: Jožef Gregorič in Ivan Preželj za prefekta v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu; dalje kot kaplani: Jožef Cvelbar v Borovnici, Anton Duhovnik na Koroški Beli, Franc Jeglič na Trati, Jožef Kunstelj v Trebnjem, Franc Novak v Dobrniču, Jožef Oblak v Stari cerkvi, Ignacij Strancar v Žirch, Filip Stular v

Vzajemne zavarovalnice, Maribor. Sitar Alojz, trg. sotrudnik pri Mayer I. C., Ljubljana. Kliničar France, tovarniški delavec pri KID, Jesenice. Kadunc Lovro, rudarski nameščenec TPD, Trbovlje. Virant Karl, organizator, Braslovče. Munda Josip, ravnatelj Ljudske posojilnice, Novo mesto. Pelicon Leopold, industrijski uradnik pri »Pekos« d. z. o. z., Tržič. Masič Vida, uradnica Zadržne zveze, Ljubljana. Hvala Jože, uradnik Zadr. gosp. banke, Ljubljana.

Namestniki: Vatevec dr. Fran, urednik Slovence, Maribor Košir inž. Vinko, urednik Gospodarske zvezde, Ljubljana. Sarlah Jože, trg. poslovodja, Konjice. Zdešar Ivan, organizator, Ljubljana. Pečkaj Anton, trg. poslovodja, Dol. Logatec. Resman Ludvik, poslovodja Kmetijske zadruge, Radovljica. Snoj France, trg. sotrudnik pri Ant. Krisperju, Ljubljana. Nastran Lojzka, trg. sotrudnika pri K. Prelogu, Ljubljana. Cuderman Vilko, knjigovodja Prvega delavskega konzumnega društva Ljubljana.

IGNACIJ NAROBE, TAPEINKI, GOSPODNETSKA ČESTA STEV 16 (PRI LEVU)

Zagorju ob Savi; dalje p. Benvenut Winkler, O. F. M., v Mošenjih in p. Rafael Bogataj, O. M. Cap., v Škofiji Loka.

d Novi upravnik ljubljanske spoštnice se piše dr. Marko Radman.

d Za novega načelnika glavnega kolo-dvora v Ljubljani je imenovan dosedanji pomočnik g. Franc Škoф.

d Novoimenovani avstrijski minister Odo Neustaedter-Stürmer je rojen Ljubljjančan.

Domačje novice

d Tombol in srečelovov imamo preveč. Po mnogih naših krajev ne mine mesec, včasih še teden ne, ko prosijo raznemu društvu dobitkov za tombolo ali srečelov. Drug za drugim prihajajo, vsak hoče biti »dobrodelen«, hočeš noče žrtvuješ, da se ga odkrišaš, da ne bo zamere, ki je lahko tebi in družini v nemalo škodo. Proti tombolam in srečelovom piše tudi »Trgovski list« med drugih sledenje: Omejiti je zlasti treba število tombol in srečelovov. Ni-namo ničesar proti tombolam gasilnega društva, invalidov, podmladka rdečega križa, ki pošilja z zbranim denarjem bolehno revno deco na okrevališča. Toda tri, štiri take tombole so dovolj na leto. Bodo tudi mnogo več izdale, kakor če se vršijo vsako nedeljo in praznik. Ne moremo pa odobratiti tombol raznih sportnih društev, zasebnih organizacij, ki še niso javno pokazale uspeha v karitativenem delu in ne pri javni dobrodelnosti. Zato treba zahtevati, da se število tombol, srečelovov in sličnih »dobrodelnih« prireditiv omeji in da se sploh neha to večno nadlegovanje javnosti za razna darila in podpore. Tega davka je res že preveč! Dostavljam: Društvo, ki ne more brez neprestanega nadlegovanja »sprej, naj »stacuno« zapre.«

d Par Številk o prebivalstvu Jugoslavije. Splošna državna statistika objavlja v svojem najnovejšem statističnem letopisu podatke o

stevilu prebivalstva v naši državi za 31. december 1932. — Po teh podatkih je število naših država 14,296,431 prebivalcev. Na dan zdanjenja t. j. 1. decembra 1918 so cenili število prebivalstva v naši državi na 11,621,026. Pri prvem ljudskem štetju 31. januarja 1921 je bilo 11,984,911 in je do prihodnjega štetja 31. marca 1931 naraslo število za skor 2 milijona ljudi na 13,930,918. Letni prirastek je znašal zadnja leta okoli 200.000 duš. Po zadnjih podatkih je bilo 31. decembra lani prebivalcev 14,296,431 ali približno 14.3 milijona. Če prištejemo prirastek v tekočem letu za približno 9 mesecev, lahko cenimo za konec septembra letos prebivalstvo naše države na približno 14,340.000.

d Obča trgatev grozdja za pripravljanje vina pa se ne sme vršiti pred rokom, ki ga določijo za vsako občino občinska oblast sporazumno z okr. kmetijskim referentom. Občinske uprave pa lahko dovoljujejo trgatev raznih grozdnih sort tudi pred rokom za splošno trgatev, prav tako podbiranje bolnega grozda poznih sort, in sicer sporazumno z vinogradniki. Neupoštevanje določenih rokov se kaznuje z zaporom 1—14 dni ali v denarju od 25 do 1000 Din. Posebno letos, ko se obeta kakovitativno slaba letina, je potrebno, da se vsi vinogradniki točno drže določil vinskega zakona.

d Klub pravoslavnih Slovencev v Celju je posal »Novi dobi« sledenje vrstice: Klub pravoslavnih Slovencev namjavlja: »V odgovor na pogubne punktacije, ki ogrožajo obstoje naše države in v znak protesta proti vaticanški politiki napram manjšini v Primorju so prestopili iz rimsko-katoliške v pravoslavno vero gg.: zasebnika Ivan Kranjec in Ivan Krapčev, rudarja Dragotin Golob, Dušan Poženel in Martin Rome, pismonoža Anton Švagan, ključavnika Drago Preskar, učiteljica gdč. Tatjana Poljančeva in zasebnica gdč. Antonija Bastardijeva. Nadaljnje priobčitve sledijo.«

d Kako dolgo živimo pri nas. Po najnoviji uradni statistiki dožive v Jugoslaviji največjo starost ljudje v Banatu, najkrajšo pa prebivalci Bosne in Hercegovine. Za Banatom je glede dolgega življenja prva Slovenija, nato Bačka, potem Dalmacija in končno Slavonija.

d Poljski parlamentarci, poslanci in senatorji so obiskali te dni poleg drugih jugoslovenskih krajev tudi Ljubljano. Poljska je katoliška republika in je jedro njenega prebivalstva tudi v verskem oziru zelo blizu. Ljubljanske uradne osebnosti, kakor tudi mladina, ki je v počaščenje slovanskih bratov za nekaj ur zapustila z zastavicami šolske prostore, je poljske parlamentarce lepo pozdravila. Ko bodo odpolnenci poljskega naroda vnovič posetili Slovence, naj se potrudijo tudi med kmetski del našega naroda, zakaj samo ta narod je podoben poljskemu po duhu in sreči.

d Na naslov davčne uprave čitamo v Trgovskem listu tudi sledenje: V korist davčne uprave je, da skuša vsaj ohraniti davkoplăcevalec pri dobrvi volji, da mu že ne more znižati davčnega bremena. Ce mora že davkoplăcevalec plačevati nov davek, potem naj vendar ukrene davčna uprava vse potreben, da ne bo davkoplăcevalec imel sitnosti, ko plačuje davek. Naj se mu pravočasno pošljejo vso potrebne tiskovine z jasno razlagom in naj se magari zahteva še plačilo za te tiskovine, toda prepričati se mora, da je davkoplăcevalec v zadregi, ko hoče plačati davek, ker ne ve, kako naj to storiti. To pa vendar ni preveč zahtevano, če pričakuje davkoplăce-

alec, da se mu izvršenje davčne dolžnosti olajša kolikor le mogoče. Naj bo prepričana davčna uprava, da bo to tudi za njo dobro, ker ne bo imela več toliko dela z raznimi pojasnjevanjami, a tudi sicer bo lažje poslovala, če bo imel davkopalčevalce zaupanje v njo. To zaupanje pa si mora pridobiti le, če gre davkopalčevalcu pri izvrševanju njegove davčne dolžnosti na roko. Naj bi ta poziv vendarle že enkrat zaledel, da ne bo več plačevanje davkov združeno še z nepotrebimi težavami za davkopalčevalca, kako naj davek pravilno plača.

d **Naši pragi za Perzijo.** V Teheranu je eden naših vodilnih lesnih industrijalcev, ki se pogaja z upravo perzijskih železnic za dobavo naših hrastovih pragov. Gre za dobavo enega milijona hrastovih pragov, ki bi se dobavili v treh enakih letnih rokih. Pogajanja potekajo ugodno in se računa s skorajšnjim uspešnim zaključkom. Dobavo bi izvršila ena naših vodilnih lesnih industrij.

d **Tvornico za žensko blago** in umetno vilvo namerava v Ptiju ustanoviti neka češka industrijska skupina. Tvornica bi zaposlila 100 delavcev. Ptajska občina namerava baje novi tvornici dovoliti razne ugodnosti.

d **Zgodovinska lipa je zgorela.** Ko so ono nedeljo prišli ljudje v Stopičah iz cerkve, so zapazili, da gori stoletna lipa, ki je stala še iz luriških časov tik pred cerkvijo. Ljudem je bilo žal za to lipo, zakaj nih pradje so pripovedovali, da so v vrhu te lipe imeli sršeni svoje gnezdo tedaj, ko je Turke pohajal v te kraje, in so Turke opikali ter tako rešili vaštane. Pozneje so ob lipi sezidali cerkev. Ljudje so si prizadevali, da bi ogenj pogasili, toda lipo je bila v notranjosti trhla in je gorela s plamenom. Na pomoč so prišli stopiški gaučilci. Morali so lipo podžagati, da so mogli ogenj pogasiti in tako rešiti cerkev pred poplamo nesrečo.

Iz naše prestolice

d Z gradnjo nove velike cerkve sv. Petra so pričeli belgrajski jezuiti. Sedanja kapela je premajhna za potrebe te župnije.

d Slovesno so odkrili spomenik velikemu srbskemu pesniku in kulturnemu delavcu Jovanu Jovanoviču Zmaju 21. sept. 1933 v Sremski Kamenici.

d **Zaprlji so, obdolženega številnih goljufij, dr. Andreja Druškoviča, slovenskega odvetnika v Skoplju.**

d **Leteče šole za pobiranje nepismenosti.** Prosvetni minister je na podlagi zakona o narodnih šolah predpisal pravila o takozvanih letečih šolah. Po teh pravilih se naj leteče šole odprejo v slabo naseljenih krajih, kjer ni dana možnost redne šole. Naloga teh šol je dati učencem temeljne nauke po posebnih učnih načrtih, ki jih predpiše prosvetni minister.

d **Pišejo da se bo češkoslovaški zunanj minister dr. Beneš v imenu Male zveze pogačal z Italijo.**

d **O sestanku naše kraljevske dvojice z bolgarsko pišejo zelo obširno bolgarski listi, in med drugim poudarjajo, da ni treba med jugoslovanskim in bolgarskim narodom nobenega posrednika. Nekateri sofijski listi pa razpravljajo o možnosti novih odnošajev med Bolgarsko in Jugoslavijo. Brez izjemne vse listi pa pripisujejo sestanku velik pomen.**

d **Belgrad dobi veliko radio postajo.** Ker so odobreni vsi načrti za novo veliko radio postajo v Belgradu, se bo ta začela v kratkem graditi. Nova postaja bo delala s 57 kilovati, dokim dela sedaj le z 2 in pol. Imela bo podpostaje v Subotici, Somboru, Skoplju in Sarejevu.

d **15.000 učencev je letos na ljudskih šolah v Belgradu.**

Med brati Hrvati

d Raje ima klobuk kot glavo. Ko se je te dni vozil neki Ličan na drvečem vlaku, mu je odnesel veter klobuk. Ličan ni dolgo premisljal in je skočil iz vlaka za klobukom. Hudo ranjenega neprevidneža so pripeljali v zagrebško bolnišnico.

d **Ko sta zasledovala razbojnike,** je bil nevarno ranjen orožnik narednik Sušek, ubit pa podnarednik Radivojević. Napad se je izvršil blizu Belgrada.

d **Ne smejo vrati trgovskih poslov.** Številni nemški emigrantov (ubežnikov) v Jugoslaviji je primeroma zelo majhno. Nekateri od njih pa imajo velike terjatve do naših ljudi in hočejo na podlagi teh pričetij v Jugoslaviji tudi s trgovino. Kakor pa se poroča iz Belgrada, bo dovolila naša vlada nemškim bežencem samostojno gospodarsko delovanje samo v proizvodnji, ne pa tudi v trgovini in svobodnih poklicih.

Nesreča

d **Zopet velik požar.** Ono nedeljo dopoldne se je pojavil ogenj v gospodarskem poslopu posestnika Karla Vurnika na Spodnji Lužnici pri Makolah pri Slov. Bistrici. Goreti je pričela šupa, polna sena ter slame in se je razširil ogenj z bliskavico na sosedje in je pogorelo pet poslopnikov 19 poslopij, vse žito in živinska krma. Posestniku Vurniku je požar uničil gospodarsko poslopje, vse seno, svinjak ter dve svinji. Vurnik je ob štiri poslopja. Karlu Hajšeku je zgorela hiša, gospodarsko poslopje, parma, kolarnica, šupa z vso krmo; skupaj pet poslopij. Janezu Motalnu je upepelil ogenj hiša, gospodarsko poslopje ter parmo. Temu revežu niso mogli oteti ničesar. Matij Ritonu je pogorela hiša, gospodarsko poslopje in parma. Skupna škoda znaša nad

RAZNO

zenine sanje so rešile noči. Angleški časopisi so poročali, da se je ženi konzervativn. kandidata Cooper Ramsona na dan pred volitvami sanjalo, da je prejel njen mož skatljico čokolade; on je vzel košček čokolade iz skatljice in ga použil, a komaj je to storil, se je spredil mrtve na tla. Načudnjega dne je gospod kandidat res prejel po posti skatljico sladkarji, a žena mu je povedala svoje sanje in mod ni nisčesar pokusil, pač pa je zadrupljeno. G. Ramson pa je bil v svojem volivnem okrožju izbran z ogromno večino za poslanca.

Mizo je vzel seboj za spomin. Neki Amerikanec, ki je prebival v Parizu že 46 let, se je vrnil na stare dni v svojo domovino. S seboj pa je vzel št. spomine. Mot je namreč zahajal vse čas svojega bivanja v Parizu v eno in isto kavarno, kjer je sedel vedno pri eni in isti mizi in od tam opazoval življenje in vrvenje velenem-

Naš gospod župnik

Spisala Helena Haluschka. Iz nemščine prevedla Marija Kmetova.

>O, gospod nadzornik, zakaj ne! Veste, otroci so napravili dolgo pot po mokrem snegu, nato jih je pa že ploha dohitela, kar se pozimi večkrat pripeti. Pa ni, da bi jih ..ar pustila. Zato je ustanovila moja mati nekakšno okrepečevalnico s posteljami, kopelmi in potrebnim. Seveda je časih kaj smečno vse skupaj, a kaj, sila kola lomič

Nadzornik se je spet osvestil. Celo razveselil se je skrbne ljubezni lepe vladarice; vse je pohvalil: znanje otrok, disciplino, red. A šolskim oblastem je kar naravnost zabrusil, da je to kulturni škandal; vas brez šole, majhni mučenci, ki morajo pozimi v svojo pogubo kilometre daleč hoditi v šolo...

Iz te svete jeze se je izčimlo povelje za mlado učiteljico, ki je morala naravnost iz zavoda kar koj na službeno mesto. Občani so bili hudi. Zlasti župan je bil posebno užaljen in je že hotel poslati takoj pismo višji oblasti, da bi ga prav zares ne bila vteknila za podobo.

Zupnik jih je miril, dasi tudi ni soglašal z novopečeno učiteljico. Zakaj neki? Ali ni bila vladarica dobra za vse?

Ta pa je bila vsa v skrbeh za svojo pomočno učiteljico. Ona je bila tista, ki se je naglo začela bojevati s starim šolskim poslopjem. Dala je obnoviti okna, popraviti streho, podpreti zidovje, zagatiti luknje. A čeprav se je zgodilo to in ono: stara stavba je bila videti vendarle še zmeraj strašna in zdolgočasena. Le tedaj je vsa oživelja, kadar je živila burja po podstrešju. Takrat se

je zdele, da besnijo vsi strahovi vsega okraja ondi in celo zvon na slemenu se je začel mrko in žalostno oglašati.

>Ubogi deklič! je mislila vladarica.

Ubogi deklič je prišel.

>Salabolt! je rekel Sebli, ko je stopila iz avta.

>Ubogi deklič! je zamrmljal taho župnik, ko je bil kar žalosten, ko jo je zagledal. Župan ji je obrnil hrbet; prav nič mu ni bila všeč.

Mlada učiteljica je bila lepa, kar prelepa za grdo hišo, kar premlada za staro gnezdo.

Skoraj tako lepa je bila, ko naša vladarica: plavolasa, kakor le more biti kaka Francozinja plavolasa, skoraj ko opaljeno zlato. Oči so bile velike in vlažne, bržkone so bile modre, a tako temne pod temnimi vejicami, da so bile videti črne. Lica so bila široka, nos kratek in raven, a najljubkejša so bila njena, malo preveč velika usta.

Res je bila skoraj tako lepa ko vladarica; ne sicer tako do dna nežna in prahnja, ne tako kraljevska in ponosno ljubkostjo oduševljena. Živahnejša je bila, topeljska, bližja. Neprestano se je glasil njen jasni smeh, ki ga je bilo slišati ko žuborenje pomladanskega potočka. Ce se je ona smejala, so se morali smejati vsi!

Njen pohod v gorsko višavje se je spremenil v norčavo pustolovščino. Vtepela si je namreč v glavo, da bo takoj vseboj vse svoje pohištvo. In česar ni razbil predpotopni avto s proge St. Hypolit-Bremontcourt, to se je sesulo na strahotnem, hribovskem potu. Samo gramofon, cigar zvočnik si je neki šolar zmagovalno poveznil na glavo, je srečno prestal vožnjo.

Nova učiteljica se je vsemu smejala. Šola se ji je zdela poetična, vas pa za čuda kmetiška.

Jesenji je bilo.

Gospodična Suzana si je udobno uredila stanovanje in znala je staro šolo spremeniti v licho gnezdo. Sebli je

850.000 Din, skupna zavarovalnina pa le samo 82.000 Din.

d Parna žaga, last Ivana in Milana Klun je zgorela v Črnom vrhu v župniji Struge.

d Skedenj in hlevje je uničil požar posestnika Francu Osenjaku pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

d Zgorel je skedenj posestnika Fabijana Leopolda v Žužemberku.

d Ogenj je upepelil stanovanjsko hišo posestnika Franca Pihlerja v Gruškovcih pri Ptaju.

d V Krki je utonil 20 letni Resnik Silvo iz Dolenje Straže.

d Lokomotiva je raztrgala na celjskem kolodvoru 79 letnega nosača Martina Jerinškega, pristojnega v celjsko okoliško občino.

d Granata se je razstrelila. Dne 22. septembra okoli 6, ko so se pričeli zbirati delavci v belgrajski občinski opekarni »Pionir« v bližini novega pokopališča, se je pripetila velika nesreča, ki je zahtevala človeško žrtvo, 5 delavcev pa je hudo ranjenih. Nesrečo je povzročila monitorska granata, ki so jo prejšnjega dne izkopali delavci in je davi eksplodirala vsled neprevidnosti nekega delavca. Do nesreče je prišlo na sledeči način: Ko so delavci posedli v bližini barake, kjer so imeli spravljeni orodje in pričeli jesti kruh in slike, ki so jih prinesli s seboj v robcih, se je pojavit na vratih barake delavec Hološčan, ki je nesel v rokah napolnjeno granato in jo pričel kazati delavcem, ki so ga takoj opozorili na nevarnost. Delavec Andrej Esej je zato vzel temu delavcu granato iz rok in jo spustil na zemljo. V tistem trenutku je granata eksplodirala s silnim pokom in so se železni drobci razstrelili na vse strani. Prizor, ki se je nudil po eksploziji, je bil strašen. Na mestu nesreče je ostal mrtev v razmesarjenim prsnim košem delavec Franc Thot, 5 pa jih je

bilo težko ranjenih. Nekemu delavcu je granata odrezala obe nogi, in mu odtrgala desno roko, drugi so zopet ranjeni na glavi, prsih in nogah. Truplo mrtvega delavca je bilo prepeljano v mrtvašnico, ostale ranjence pa so prepeljali v bolnišnico.

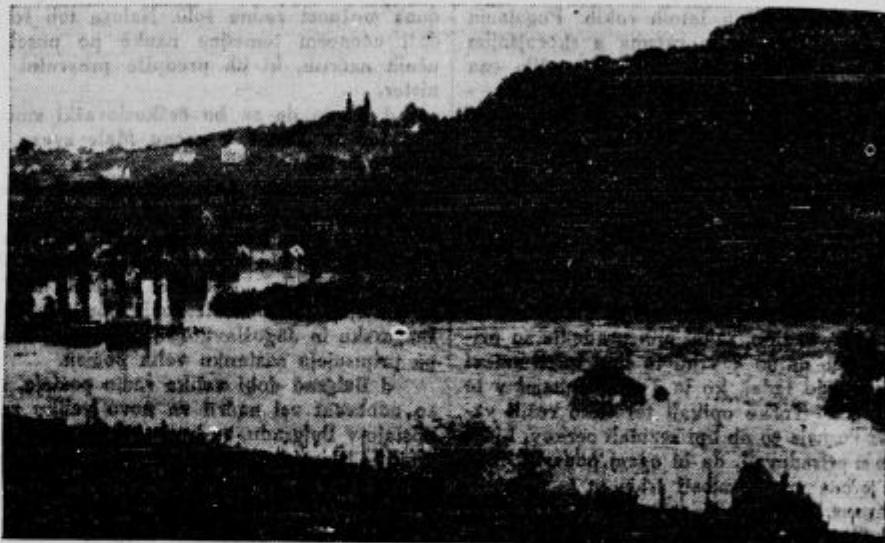
Novi grobovi

d Umrla je v Kostanjevici pri St. Ruperetu Terezija Abunar, stara 83 let. Zapušča 4 nepreskrbljene otroke in žalujočega moža. Bila je dobra in skrbna gospodinja in krščanska mati. N. v m. p!

d Umrla je dne 19. septembra na Klancu pri Komendi Marija Jenko, žena posestnika in mlinarja. Bolehala je že par let in veliko

trpljenje zelo vdano prenašala. Stara je bila še 48 let. Zapušča več nedoletnih otrok. Doma je bila iz Rupe pri Kranju. Možu in zapuščenim otročičem naše sožalje.

d Dolino solza so zapustili: v Kovorji 79 letna Antonija Aljančič roj. Ribnikar, mati g. župnika Vincanca na Goriškem in m. Antoinije v Ljubljani; na Dunaju 75 letni Julij Beljak, bivši dolgoletni glavni ravnatelj Trboveljske premog, družbe; pri Sv. Juriju ob Taboru dr. Viktor Slamnik, mornariški štabni zdravnik v p.; na Bledu ga Giannind Mys; v Mekinjah 61 letni Jožef Hrovat, finančni nadzornik v p.; v Oregonu v Severni Ameriki Jožef Selak, doma z Dolenjskega; na Črničah posestnik in obč. svetovalec Mihael Pod-

Poplavljeno ozemlje pri Celju

popravil pohištvo, gole stene je lastnoročno prevlekla s pisanimi tapetami iz blaga. Ob dolgih, samotnih večerih si je s čudovito spretnostjo napravila na ducate preprog, blazin in zastorov.

Kakor je zunanje lice hiše zagrizeno zrlo v zimske pokrajine, tako je bila njena notranjščina topia, vesela in domača. Seveda, vladarica je pomagala, kjer je le mogla. Predvsem pri poučevanju, ki mu gospodična Suzana spočetka ni bila kos.

Kmalu so imeli ljudje že zelo radi novo učiteljico; dasi ne tako radi kakor našo vladarico, vendar kako radi.

Jesenj se je še vsemu smejala: ljudem, krajinji, živalim — vse je bilo tako špansko. A prišla je zima. Manj in manj je bilo gostov iz doline, pota so bila zametenja, živila ni nič več hodila na pašo ob jutrih in večerih, umolkalo je pozvanjanje zvončev na pianini. Sploh ni bilo ničesar slišati, le škrpetanje vetrnic in poživljavanje vetra v kašči.

Pa je na večere hodila Suzana k svoji prijateljici, osamljeni vojni vodovi, ki se je po materinsko zavzela zanjo. Po ure in ure sta sedevali pri ognjišču in Suzana je govorila in se smejala. A velika, tihka kuhinja, polna težkih občutkov, je kmalu zadušila tudi ta smeh.

Suzana je ostajala doma in skušala s klavirjem in gramofonom odstraniti zimske strahove. Čez tri mesece se je pa izkazalo, da so močnejši in revico je začelo dušiti domotožje. Pa se je domisnila nečesa, kar se ji je zdelo pametno: ob dolgih večerih je povabila vaško mladč, ki postregla s čajem in jo razveseljevala z gramofonom in so plesali pri njej. A Suzana ni računala s kmečko pametjo. Odkar so pomnili, so na kmetih plesali le ob posebnih prilikah: če so bile cerkvene slavnosti ali ob praznikih, pri krstu in na svatbi. Da bi obhajali praznike brez povoda, to se jim je zdelo greh. Ples brez vzroka

jim je bil že zakon brez ljubezni: dekleta znorijo, fantje pa niso za nobeno delo.

Suzana si je s svojo pregrešno godbo pošteno zgodila: skoraj bi bila ob vse spoštovanje in ves ugled vaščanov in morala se je ukloniti in se vesti po kmečkih navadah.

Pa je ob dolgih zimskih večerih spet samevala v družbi svoje duše in prisluškovala njenim pravljicam, a zgoraj v kašči je vabil le veter nočne strahove na ples, zdaj šepetaje zdaj burneje. Njej se prav za prav ni več tožilo po domu in tudi strah je ni bilo več. Njeno samevanje, zavito v sladke sanjarje, je sličilo čarobnemu spanju Trnjkice.

Ce sta le mogla, sta prišla k njej župnik in vladarica. Taki dnevi in pa nedelje, ko je smela biti Suzana spodaj pri vladarici, so ji bili veliki prazniki. Tedaj je bila spet vedra in španska, semejala se je jasno in zveneče, ni prisluškovala sama sebi, in tista Suzana, ki je v hribih živila v pravljicah, se ji je zdela neumna.

Še nekaj dni po takih praznikih je vedro odmevalo v njej. A čim so spet zavirali snežni meteži, je že sanjarila pri plapolajočem ognju.

Pomlad pa je bila tako lepa, kakršna more biti let tam na pianini: lahni oblački ko ovčice, nežno-modro, pravkar umuto nebo, zlato ozračje, cvetoči travniki in plameče trate. Neprestano so pozvanjali zvonci čred, in na pol divjih konji so svobodno dirkali navzgor in navzdol po rebrih. Nihče ni pazil na živilo. Sleherna žival je vedela za svoj naslov in je zjutraj sama prišla na pianino in se zvečer kadarkoli vrnila v hlev. Krave so molzli kar zgoraj na pianini, in če so kje potrebovali konja, ga je prišel iskat kak fant in ponosno prijahl na njem domov.

Suzana se kar ni mogla nagledati teh reči. S šolarji

sta. Te mize se je tako navadil, da jo je pred svojim povratkom v Ameriko od kavarnerja kupil in jo vzel s seboj za »spomine.«

Staro ščuka. Najpozneje izmed sladkovodnih rib je ščuka, ki se poleg drobnejših rž, žab, podgan, loti tudi domačih in divjih rastegos. Na Ruskem je celo zabeležen žalosten konec 4-letnega kmečkega dečka, ki ga je pri kopanju zagrabil ščuka za nego in potegnila pod vodo. Ribidi po različnih slovenskih deželah so celo prepriznani, da lahko obsede staro ščuko vrag, ki potem zalezuje ljudi ob reki. Te pravljice so najbrž nastale zaradi tega, ker učaka ščuka kot edina izmed naših domačih rib neverjetno visoko stari... Dokazano je, da živi ščuka v posameznih primanjih do 300 let ali več. Prof. L. Sabanejev v knjižnem delu »Ribe Rusije«, pripoveduje, da so ujeli l. 1896 v Moskvi pri snagenju ribnika v Caricinu 2 metra dolgo ščenko z zlatim obročkom v skrgh. Na obroču je stal v starinski pisavi: »Spustil car Boris. To se je moralno zgoditi pred l. 1611. Največjo do

boršček; v Marenbergu bivša posestnica Marija Drofenik roj. Plotsch; v Ložu hčerka banovinskega zdravnika Marica Raznožnik; na Jeseničah mama učiteljice Minke Markizeti; na Planinci pri Preserju Marija Kavčič roj. Ponikvar; v Cerknici posestnik in mlinar Anton Logar; v Radečah Marjeta Lovšin, mati dveh gg. župnikov. — V Ljubljani so umrli: 63letni Bernard Perko viš. želez. urad. v p. Ana Merala, mati znanega sodnika, glavnega tajnika ljubljanske borze dr. Maric Dobrila in Greta pl. Schoeppl. — Naj počivajo v miru!

Razno

d Vsem bivšim članom Bratovskih skladnic! Delavska zbornica opozarja vse bivše člane Bratovskih skladnic, ki so izgubili vsled odpusta ali redukcije svojo službo v rudnikih in s tem pravice, ki so jih imeli pri Bratovskih skladnicah, da jih bodo te pravice propadle, ako se ne prijavijo najkasneje do 30. sept. t. l. pri Bratovskih skladnicah rudnika, kjer so bili zadnjič zaposleni ter plačajo pravno pristojbino 20 Din. V slučaju, da ne morejo plačati te pristojbine, naj napravijo prošnje na Glavno bratovsko skladnico, da se jim preloži plačilo priznalne pristojbine na kasnejši čas. Vse delavstvo se naproša, da opozori na to obvestilo zainteresirane sodelavce, ki ne čitajo časopisov.

d Gospodinjam priporočamo posredovalnico Kolodvorskoga misijona v Kotnikovi ulici št. 8.

d Slike izleta rajhenburških romarjev so zelo lepe in sicer trije posnetki iz Rajhenburga in dva posnetka iz Zagreba. Slike v obliku razglednic so po 5 Din in se morajo plačati v naprej (lahko tudi v znankah). Dobrodelen društvo »Varstvo«, Ljubljana, Dunajska c. 17.

d Za šest mesečno dete, srčano, zdravo deklico, hčerko invalida-vdovca, očeta osmih ne-

čaj poznano šečku je zanimalo na isti način cesar Friderik II. Rdečebrade v nekem jezeru Sliva Heilbrona l. 1230. Ujeli so jo z meredo leta 1497, torej 267 let pozneje. Ta šečka je bila skoraj bela od starosti, metrala nad 6 m in tehtala 128 kg. Na gradu v Laufern je ohranjena včasno naročena slika, dočim sta okostnjak in zlati obroček v mestnem muzeju v Manheimu.

Napoleonovi dolgovji. O Napoleonu so zgodovinarji napisali že dosti knjig in ni je skoro podrobnosti iz njegovega življenja, ki jo ne bi bili ljudi tam omenili. Nihče pa ni se povedal, da je Napoleon umrl, ne da bi bil potravnal neki malibolj: 60 frankov. Te dni pa je francoska vlada odlikovala gledal, igralko Vorms-Barette z redom častne legije. Ta stralka pa je vnučinja tistega moža, pri katerem je Napoleon zadolžil za 60 frankov. L. 1793 je tamrej igralkinj stari oče Baretti odpril v mestecu Avignenu malo kavarno. Takrat pa je tedanja francoska vlada postala v živo Francijo manjši udellek, da zatre upor, ki se je začel pojavljati.

je hodila na pašnike, iskala konje in tekala za njimi ko fantje. Se bika se ne boji, so rekli kmetje. Spet jih je bila všeč. Celo stroga županja iz Bremoneourta je pitaj pri njej. Župnik in vladarica sta si slej ko prej prizaševala, da ji čim bolj olepšata življenje v samoti. Dajala sta ji knjig, dela, note.

Suzana se je hvaležno smehljala, a se ni doteknila ne knjig ne not. S srečem in dušo je bila pri lepi pomladni. V šoli ji je odpirala okna in vrata. Vsak dan jo je pričašala s krasnimi šopki rož domov. Vrskanje se je veselila, jo oberc objemala in se časih razjokala, ko da ne more več prenašati njene prevelike lepot.

Pa je prišel lepi princ. Sicer je bil slikar v Parizu. Navdušen za svojo umetnost, je stradaje prebil svoja leta ondi. Ko bi bil že skoraj omagal v borbi za vsakdanji kruh, se mu je zagnusilo človeštvo in razstavil je tako sliko, ki je bila ko žalitev dobrega okusa in kjer se je norčeval iz umetnosti. Svet pa je pokleplnil predenj, mu podelil najvišje odlikovanje in odkupil sliko za veliko vsoto. Nato se je mladi mož otrezel pariškega prahu in odšel s svojo razkačenostjo v samoto gora.

Na pobočju pogorja Jura je stopila pomlad predenj in ga olajšala. Slikar se je napil lepote in hodil po teh krasotah. Copiča se ni doteknil. Čemu neki? Te barve, ta luč, ta vonj evetje: saj mu ne bi nibče verjel, da je ta pravljica zares taka.

Nekega dne pa je jezdilo vitko, svetlo deklo težkega konja po rdečih tratah, ki so v nežnih, vijoličastih barvah izginjale na obzorju. Z roko se je držala goste grive, ki je v frfotanju tekmovala z lahno dekletovo obleko. Čim je magnila glavo, so se liki svetlim, zlatim pramenom usuli razpletene lasje naprej, tako da jih je morala verner spravljati nazaj.

PO DOMOVINI

Mladina mora biti naša

V mesecu avgustu so imeli nemški škofovi posvetovanje v Fuldi. Daljšo spomenico so predložili tudi sv. očetu. Papež je odgovoril med drugim sledi:

Proti zlom današnjih dni obstaja že eno odrešilno sredstvo, namreč da se ljudje z Bogom zopet spoprijaznijo, delajo pokoro in od Boga izprosijo milost, ki edina celo rane narodov, državam jamči svobodni obstoj in jih vodi k resničnemu napredku in blagostanju. Da bi pa to tolikan začeljeno spreobrnitev človeštva pri vas v Nemčiji izpeljati mogli, ste se v smislu mojih navodil odločili, da boste z vsemi močmi podpirali delovanje Katoliške akcije, ki nikdar ni bila človeštva holj potrebna kot je dandanes, in ki je ničesar ne more nadosteti. Katoliška akcija je, kot sem to že večkrat poudaril, sodelovanje neduhovnikov (laikov) z duhovniki. Ce se bo pravilno izvajala in vodila, če jo bodo nosila ljubezni zareča srca in če se bo udejstvovala v polni

zvestobi do škofov, potem bo za vas postalova nova velikanska reka svežih sil, ki se bo plo donosno pretakala med vašimi v revščini živ večimi verniki.

Katoliška akcija pa bo s pridnim, vztrajnim in premišljenim delovanjem dosegh uspehe, ki jih tako želimo, če bo znala zajeti mladino. Ako hočemo, da obdrži katoliška cerkev danes in jutri in vse čase pred nami in ob vsaki okoliščini one pravice, ki jih je dobila od Boga, moramo imeti mladino. Ako želimo, da bo zavladal Kristus v svih človeštva, pridobimo mladino. Ako naj človeška družba ostane krščanska, neglede na oblike vladavine, bo to delo in zasluga mladine.

Proslava 1900-letnice (Konjice)

Brez vsakih posebnih priprav in zunanjih slovesnosti, smo v naši župniji obhajali spomin Kristusovega Odrešenja, od četrtek 14. do nedelje 17. septembra. Bil je naravnost ganljiv prizor opazovati trume pobožnih vernikov, ki so vse tri dni ob času največjega poljskega dela pustili vse, samo da so se odzvali verski dolžnosti. Nadvse prisrčen in očarljiv pogled na rimsko procesijo v soboto zvečer. Izredno mirno in milo vreme je se povečalo vso slavnost. Nepregledna množica glasno molečih, s svečkami v rokah, je moralna ganiti že tako zakrnjeno sreco. Posebna čast našim malčkom, saj se je domala vsa šolska mladina in to brez vsakega nadzorstva udeležila sprevoda, katerega kar ni hotelo biti konca. Čez eno ure je trajalo, da je bila zopet vsa mučnica v cerkvi. Nad vso to z lučkami obdan trumo vernikov, je pa visoko na skali konjiške gore žarel velik križ. Zaključek v nedeljo — zopet ena sama slovesnost. Skupno sv. obhajilo pri 6. maši je bilo znak, da

Tako je jezdila mimo tuje in si v zadregi skušala pokriti noge s frfotajočo obleko.

Tujec je stal ko vkopan, dokler je mogel le male videti to prikazan.

Nato je ko nor stekel za njo.

A tega dne je ni več dolitel. Ko je mogel čez vedni dati ime tem sanjam, ki so ga omrežile, je menil, da je ime Suzana polno čarobnosti in more z njim odpreti vrata za v paradiž.

Komaj da si je upal izgovoriti ga. Oddaleč je videl Suzano večkrat, a ne več na konju, marveč ko je skromno hodila peš ko drugi ljudje. To se mu je čudno zdelo.

Sla je mimo njega po ozki stezi med mejami, kjer se je šopirilo cvetje oparnice, in je bila pot preozka za dva. On je ves vdan brž planil med trnje.

>Oprostite, gospod!<

>Na uslugo sem vam, gospodična!<

In je čez in čez zardel. Ona se je smehljala. Pariški slikar bi bil skoraj objel oparnice. Odtlej jo je videval vsak dan na istem kraju, ondi, kjer je bila pot preozka za dva človeka.

>Oprostite, gospod!<

>... gospodična...<

Nekoč ji je spodrsnilo na mahovitem kamnu. On je ponudil roko. PLAŠNO ga je pogledala, zgrabila za krile in stekla.

Drugega dne ni bila sama. Vladarica in župnik sta z njo. V pozdrav mu je lahno prikimala, on pa je tuje odzdravil in se nalač ozrl na vladarico, ki je preko njega gledala v nebo.

Cez nekaj dni je po vsem pogorju Jura zaman cvetele pomlad: Suzane ni bilo več na stezo med vejami oparnic.

Oparnice so cvetele.

Zato so pa v vasi prelestno zadehtela sadna drevesa.

so vse vspodbujevalne besede govornika načelni pravi odmev. Popoldanska cerkvena poslovnost pa je zopet pokazala vstopobo mladine do nebeske Matere. Procesija, ki se je vila kakor v soboto svedec, je združila v sebi še enkrat takoj veliko mnogočdo. To pot je posdravila vso slavnost godba Marijine kongregacije, ki je igrala primerne cerkvene skladbe. Nato je bil slovensen sprejem v Marijin vrtec, pridiga, blazanje ter slovenski »Te Deum«, nakar smo zaključili na zunaj to proslavo. Spomin našo — bo pa ostal neizbrisen v srcu vsakega vernika.

Dan bojevnikov.

(Dev. Marija v Polju.)

Spominski dan v vojni padlim bojevnikom predi v nedeljo dne 1. oktobra naša skupina bojevnikov. Ob 8 zjutraj bo sv. maša za padle v svetovni vojni, s pridigo in darovanjem, kar opravi č. g. vojni kurat Fr. Bonač. Po cerkvenem opravilu libera pred spomenikom. Pevci zapojo »Vigred« in »Oj Doberdobe«, vmes zaigra godba žalostinke, dve siroti pa bosta deklamirali. Po končanem sporedu bo sestanek članov pri tov. Hladniku. Popoldob ob 15 bo prijetljiska zabava pri tov. Fr. Anžurju v Vevčah. Pri prreditvi igra godba našega prosvetnega društva in domači pevci. Vstop prost. Ker pa je čisti dobrček namenjen za podporo brezposelnim bojevnikom, prosimo obilne udeležbe.

Se smo!

(Laporje)

V veličastno manifestacijo slovenske katoliške misli so je pretvoril društveni praznik naše mladine zadnjo septemberko nedeljo. Pokazali so, da znajo biti ravno tako resni kot veseli. Izredno pravilno so razumevali ljudje ležanje nas mladih. Močno število tristoterib, ki so se klub dejaju in blatu udeležili slavlja 30-letnice prosvetnega društva, priča o tem. Najlepša hvala vsem vam, ki ste nam ta dan poklonili ter vam, ki ste prišli. Ekrati naznajamo, da bomo igro »Pri kapelico«, ponovili na istem prostoru in času drugo nedeljo v oktobru, t. j. osmega. Prosimo, da prideite vam, ki sedaj niste mogli. Na svidenje!

50 letnica šolskih sester.

(Represe.)

Drugo septemberko nedeljo smo Repenjci praznovali 50-letnico delovanja šolskih sester na naši soli. Poklicala jih je Katarina Sporn — Jerajeva mati — ustanoviteljica repenske šole. Pričele so

s poukom deklica, katerih je bilo sprva 76. Sestra so zasedla z omorakratico, danes je pa na dolži že šest razredov. Razen osmovočolo imajo sestre ves čas tudi zavod za osmovočolo deklice, od leta 1909 dalje pa tudi kmetijsko-gospodinjsko šolo. Proslava 50 letnice je bila preprosta, a zato tem bolj prizernja. Že prej na praznik so repenska dekleta ves dan in še zvečer med petjem veselih pesmi marljivo plotile vence za proslavo, nekaj fantov in mož je pa v soboto ves dan in še v noč postavljalo mlaje in napravljalo slavoloke, da bi bil sprejem pravzv. gosp. knezoško prihodnji dan bolj slovensen. Zjutraj pri prvi maši je vse cerkev navdušeno slavila Boga z ljudskim petjem. Vsi otročki so po šolski maši pričakovali gospoda Škofa. Prevrženi je imel ob 10 krasno pridigo in sv. mašo.

Najlepša je pa bilo popoldne pri petih litaniyah. Vsi možakarji pod korom smo gospodom pred oltarjem pomagali peti litaniye, pa tudi pri odgovorih in odpovedih smo krepko pritiskali. Tako navdušeno smo peli, da se je mariačateremu poslušalcu orosilo oko. Celo po hodniku v zakristiji in na cesti pred cerkvijo so ljudje glasno prepevali, ko niso mogli v cerkev. Po litaniyah so privedile šolske deklice kратko šolsko proslavo v telovadnicu. Ravnale so in pele, pri čemer so se vse zelo potrudile. Okr. šolski nadzornik je v kratkem, jednaten govoru ljudstvu orisal poštovovalno delo učiteljev in želil, da bi šola rodila lepe uspehe tudi v prihodnje. Ljubi Bog nam daj še veliko dobrih otroških srce, ki bodo dajali našim domovom sonca, šoli in domovini pa čest in oporo.

Istet na Krim
(Raklina)

Dne 17. sept. je petrednevno državno izlet na Krim; udeležilo se ga je 43 članov Manic. Lepo je sadečalo s krimsko planoto in še ona: Visoko vrh planin stojim, v vesoličju skem tu živim! — Društvo je pod vodstvom predsednika tudi markiralo pot na Krim, tako da je omogočen vsakemu turistu dobrod na vrh ter Rakitno in obratno. — Koncem meseca oktobera redi društvo igro »Domenc«, na katero se igrajo že sedaj skrbno pripravljajo.

Sponzor na davne nesrečo
(Gora pri Sodražici)

Nedavno je »Društvenik« opozarjal, naj bi Slovenci bolj brigali za svojo zgodovino in način skušali vse pomembnejše dogodek ohraniti v živem spominu. Danes hočem jaz obnoviti spomin na strašno nesrečo, ki je zadeval nasci Janeži in Petrinici 26. julija 1882, torej pred dobrimi 51 leti. Na svete Ane dan ob 11 zvezd ravnino po košnji, ko je bilo seno domala že postreho, se je pokazal rdeč plamen v Petrinicah pri Ozaljih, št. 13. Hipoma je bila v plamenih Urna nova hiša v sosednjih Janežih. Ni trajalo dolga, pa je nad obema vasicama valovalo strašno ogromno morje, ki je devetnajst kmelom učinilo na poslopja; gasili niso mogli, ker ni bilo vode. Leta 1882 so rešili živino. Vse drugo je zgorelo. Majčeva mati je hotela iz goreče hiše rešiti deca, pa se je tako opokla, da je čez par dni umrla. Spomini na take nesrečo naj bodo za nas opomita bodimo z ognjem vedno previdni. Največ sreč povzroči neprevidnost! — K. J.

Novice

(Prekaganje pri Litiji)

V soboto 9. sept. je bil pogreb Marije Zupančič p. d. Pangretovke iz Volavelj. Rajnica je v Jobovo potprelijivostjo prenasača dolgih pet let — priklenjena na posteljo — svojo bolezzen. Strušnih muk je jo resi. Om, katerega je prejela tudi pred smrtjo kot zadnjo popotnico. Ob njenem grobu plakajo mož in Sestero majhnih otroččev. Po omenjenem pogrebu smo prvič slišali pogrebo molitve po slovenskem obredniku in so manj katerega do solz ganile. — Poročil se je v Viljem

Kakor zavrnena duša je taval krog šolskega poslopja in bil ves srečen, če je mogel le za trenotek zagledati belo obleko.

Spodaj v vasi je cvelelo sadno drevje. Na Suzaninem vrtu pa so se odprli težki cvetovi lilij v svoji zreli pretesti.

Ob vrtnih vratih je slonel mladi slikar in je gledal, kako so se odpirali cvetovi in se obračali k solncu. Zalostno je vdihaval njih vonj, ki je obdajal hišo ljubljenke ko oblak cerkvenega kadila. — Zdelen se je, da se mu Suzana iznika. Malokdaj je šla iz hiše. Le na večere je prihajala k vodnjaku po sveže vode. Tedaj jo je videl, kako je sedela s kakim šolarjem na kamnitem obrobku vodnjaka. Gledal je, kako je spuščala vedro na verigi in ga lahko vleka navzgor. Ce so tedaj široki rokavi razgalili njene močne, bele lakti, se je mlademu umetniku zazdelo, da ni videl še nikoli takih izredno lepih kretenj. Še na misel mu ni prišlo, da bi ji pomagal.

A ko je bila nekoč sama pri vodnjaku, se je ojunačil in jo nagovoril.

Z globokim pogledom sta se resno zazria drug v druga in kakor da je ves svet izginil krog njiju.

Pomlad je odhajala.

Neke noči se je iznorela v krasni, divji vihri. Kakor v sveti jezi je vroče in mogočno zapihalo v vsa drevesa, jih potrgala poslednje cvetove, polomila slabotno vejice, stressala debla, besnela po nežnem listju, živžgala v pečinah, drevila čez trate, grmeila ko mogočne orgle v zmrekal in peila — peila tudi v krvi vseh mladih, cvečnih človeških otrok.

To je bila noč! Kmetje so se prekriževali, zaklepali duri, zapirali okna in škropili postelje z blagoslovljeno vodo.

Vsi pozemski duhovi so bili osvobojeni. Kdor se je upal na trate, jih je slišal, ko so vriskali. A nihče se

nii upal iti tja. Niti čevljar, ki je videl nekoga, kako je v vihajočem plašču tekel po cesti, in je vedel, da bo moral čez leto dni umreti. Tudi neke klice je zaslišal, ubogi starček, in to je bilo najhujše. Le kaj je zaklical duh zemlje?

Tudi učiteljica je brez dvoma zaslišala klice, ker je odprila vrata. Soseda jo je videla, ko se je zabliskalo, kako je stala na pragu in je bila vsa bela, bosa, vihajočih las, ki jih je večer podil k vratom.

To je bila noč!

Poslednje cvetove je ugrabil.

V bledem siju novoga dne je odhajal pravljicni princ po lilijski preprogi z vrta učiteljice Suzane.

Niti ozrl se ni na vso to uničeno krasoto.

Suzana se je jokala.

Resno in moreče sta prišla poletje in jesen. Kraljevska otroka se nista videla nič več.

Nobene pravljice ni bilo več, samo življenje, blagoslovljeno življenje polno boja.

Prišla je jesen in prišla je zima.

Nekoč pa se je neka stara ženica komaj pretolka skozi sneg na poti s hribovske vasi dol do Lamotta. Prinašala je skrivenost, skrivenost nečesa najhujšega, kar more zadevi žensko. Z odločeno voljo je mogla ohraniti stara žena prav do župana to skrivenost zase, ondi pa je bilo konec njene moči.

»Pomagajte — takoj — kakega človeka v St. Hypolit — vprezite sani — brzojavite najprej staršem — ne, zdravniku — ali orožnikom! — Strašno je...«

Ko je županja slednjič razumela, kaj hoče starška povedati, je moral kar notri. Župan je tako zardel, da so se zbalili, če ga bo zadeval kap. Sopibal je: »Ta sramota, ta sramota!« je rekel.

»Fant je,« je povedala starška.

v teh krajih. Med članiki tega vojaškega oddelka je bil tudi mladi Napoleon, ki je takrat poveljeval 4. topn. polku. — Nekaj dne je zatepel Napoleon na tri uporne meščane, ki jih je začel kar v kavarji poučevati o njihovi dolnosti do države in vladarja in možje so ga ubogali. Od takrat naprej pa je Napoleon obiskoval kavarne g. Barcello kot stalen gost, bil pa je vedno tako »suh«, da ni nikoli nič naročil, ali pa na up. Ko je iz Avignona odšel, je zapustil v kavarji 60 frankov dolga. Mladi Napoleon si je toto ni nikdar mičil, da se bo za njegov neplačani dolg kdaj izvedel in sicer baš ob odlikovanju potomke njegovega upnika z redom, ki ga je on sam ustanovil.

Kako hitro plavajo ribe? Mnogo ljudi se žudi trditiv, da plavajo ribe približno tako hitro, kakor hitro letijo ptice. Hitrost ptičjega leta so že dostikrat merili, malo pa so še proučevali, kako hitro plavajo ribe. Neki angleški opazovalci je poskušali ugotoviti postopek v tem, da je metal v vodo kamenčke, da so se poskrbi vse preplaten

guri banovinski cestari g. Jože Jamnik iz M. Trebeljega. Omenjeni je bil svoj čas delaven član tistih društva, kasnejše pa prednik mladenske Merijske družbe. Novoporočenemu želimo obilo dobre blagoslova. — Semenj, ki je bil v Trebeljem 18. sept. je bil bolj klavir. Bilo je malo divine, a tem več kramarjev, ki so pa tudi nadaljnje »jamralice. Denarja nam manjka. — Za občinske volitve je tudi pri nas nič koliko zanimalo. Sedaj se lahko svobodno udeležiš volitve in po nill volji izbirat osebo, ki bo najbolj sposodil za župana, oziroma odbornike. Pri nas se posimmo, da bi kar gospoda Galeta izvolili, ki ga vsi je dobro poznamo.

Treska in hudega vremena... (Primakovo)

Lepi dnevi so že vzel slovo. Dne 21. in 22. je zopet ilo kakor iz škafa. V kratkem času je padlo nad 1025 mm dežja. Grmenja in bliškanja na hotelu bili ne konca na kraju. Po dolinah pa je vse poplavljeno, da ni moči priti do drugih vasi. Taki bo v vinogradih, tvarnajo kmetije, ko vidijo, da im zadnje upanje jemlje konec. Potrebeni bi bili lepi in topli dnevi, da bi grozje dozorelo. — Pred durmimi so občinske volitve, za katere vladar precepljeno zanimanje. Posebno hude borbe pa nema ne bo, ker v naši občini še ni tako razvita srušarska zgrisenost. Pa mnogo sreč!

Razno (St. Jurij pod Kumom)

Nov. 1207 kg težak bronast zvon smo dobili. Bi bilo lahko spraviti v teh težkih časih skupaj 50 jurjev. Pa je vendar šlo! — G. Jos. Knez je v svoji novi hiši odpril novo gostilno, prav moderno, tako da bo prav gotovo privlačna točka za izletnike, ki prihajajo pogosto v naše kraje. — Do tak pogoregl skedenj posestnika Milana Bošiča. — Zadnje čase je smrt imela bogato žetev. Umrli so: 83-letni Mat. Giolati, 23-letna Ana Očkov, krojaški mojster Leop. Straža, ki je bil v 2 dneh zdrav in umrle. Pos. in mlinar Janez Knez, ki ga je smrt zatolila v bolnišnicu, starega 35 let, in Ana Knez, segrega gostilnica in trgovca, ki je umrla v bolnišnici zaradi slepiča. Bog naj bo rajnjam bogat platiški! Zalujočim izrekamo sožalje! — Naš očak kum se letos postavi. Okusno smo preslikali cer-

razzaže. Ugotovil je, da plavajo postrvi približno s hitrostjo 45 km na ur. V splošnem pa plavajo ribe toliko hitrejše, tam večje so. Sulec plava zelo nagnjo, tudi da se je vjet na trnek in nara vleči vrvico za seboj. So pa tudi ribe, zlasti morske, ki plavajo po 10–120 km na ur. Med najhitrejše plavajo spada morski, kiti pa ne moremo primerjati z ribami, ker e zvezave.

Pričlost. Gospod in žoga Piškar udobno sedita v svoji majhnji, srčasti hiši. Zunaj je strašno vreme. Črni oblaki se takor gladne počastni poskušajo po nebu, bliski svetlujejo kakor ognjene kate, nene pa treska in grmi, takor da se bliza sodnični. Nenadoma nekaj trahovito zatulu in zavabi — in preden se stopod in gospa Piškar zvesta, sedita med stikani stenami svoje hišice pod milim nebom. Vi ar je posnel streho kaže, slike smetano in jo dresel daleč proč. Ta ip se gospod Piškar velto zavzet obrne k svoji boljši polovici in jo spregreje: »Kajne, Neška, da, ko ima zrak tako izhod, mi pa že dovoli, da si pridigem ciga-

»Naj ga hudič vzame!« je zavpil župan. »Meni, meni se zgodi kaj takega, meni, ko že trideset lot najzvesteje upravljam občino!«

»Saj vi ne morete nič za to,« je vneto zatrjevala starka.

»Kaj bo rekla vladarica?« je jadikovala županja.

»Nikar ne maži vladarice s takim drekom! Še tega je treba!« je sopihal župan.

»K župniku grem,« je odločila starka. »Ubogega črviča vendar ne moremo pustiti kar takole!«

»Najprej bom sloročil staršem,« se je hudoval župan; »na! le pridejo in vidijo... Takale...«

»Da, takale... In pri taki sem moral jaz celo čaj pit, tebi na ljubo! Zdaj pa imaš, ti župan, s svojo ljudomilostjo!«

Zupniku so po ovinkih sporočili vso zadevo. Kar osivel je v obraz.

»Ubogo dekle!« je zamrmral. »Ali ste očeta že obvestili?«

»Že, že; že gre nekdo v St. Hypolit. No, ta se bo razveselil: bivši častnik, ugledna družina, dvakrat ranjen, namestnik predsednika veteranskega društva!«

»Ni mogoče!« je vzkliknil župnik. »Ta, ta je oče otroka?«

»Ah — mislite na tega? Jaz govorim o njem nem očetu! Sicer pa, kdo je pa tisti?«

Modra ženica je skomognila z rameni.

»Gospodična ne reče nič. Morda še ne ve ne.«

»No, kaj takega, da niti očeta ne pozna!« je spet sitnarji župan.

»Ubogo, ubogo dekle!« je zamrmral prečastiti in zmajal z glavo.

»Res,« je rekla starka, »res se mora človeku zasmeli. Kakor kaka dekla na njivi, je morala sama samcata

kev sv. Neže. Ce bo šlo po sreči, bomo drugo leto še haj prenovili. — Letina je bolj pidla; sadja ni nič, pa tudi na polju ne bo takoj, kot smo upali. — Na novi cesti dela veliko delavcev. Velika korist bo ta cesta za nas. Zelo pa smo potrebeni tudi zvezze z Zagorjem, ki je sedaj skrajno slab.

Hitra smrt izvrstnega fanta. (Trebnje.)

V torem 4. juliju letos se je na travniku pri sušenju sena nenaščoma zgrudil neumorno priden in miren fant Jakopič Jože. Začetkom smo misili, da ga je zadela v veliki vročini in njegovi pridnosti solčarica. Hitro so ga domači pobrali ter nešli domov, poklicali duhovnika in zdravnika, ki je ugotovil moščansko kap. Vai poskusiti rediti in ohraniti

ga, so bili zastonji. Med tem ko je gosp. dekan molil molitve za umirajoče, je zdihnil dobr. Jože svojo blago dušo, ki je bila predobra za ta svet. Bil je rojen 19. marca 1894 v Pueblo Co v Ameriki, kjer so njegovi starši bivali. Že s 13. letom je začel s težkim delom preživljati sebe in s avovo plačo podpirati svoje starše. Tudi v ondoljni naši organizaciji je bil delaven član, dokler ni leta 1923 odšel s starši in tremi sestrami v staro domovino na Račje selo pri Trebnjem, kjer je bil glavna opora svojim domačim pri gospodarstvu. Odlikovala ga je tiha, mirna, a neugnana skrbna delavnost, ljubezen do domačih je bila skoraj brez primere, globoka vernost ga je pa pripeljala vsako prvo nedeljo v mesecu k obhajilni mizi. Zato ga vsi domači prav zelo počenjajo, katere n'j Bog tolazi in misel, da je njihov Jože ves srečen v nebesih.

Povodenj (Račna)

Spomladji nas je zadela ena največjih povodnih zadnjih let. Mnogim je uničila skoraj vse pridelke in izpridila vso mrvo. Upali smo, da bomo imeli vsa z jesenskimi pridelki več sreča, pa smo

se motili. Cela dolina je spet eno samo veliko jezero, a vode še vedno naraščajo. Povodenj je mnogo hujša, kot je bila, spomladi in spet bo mnogim uničila vse pridelke. — Cujemo, da je bila za oskodovance vsele pomladanske poplave že določena neka podpora. Radi bi izvedeli, po čemkih krividi se še zdaj ni izplačala?

Na nove dele!

(St. Peter pri Novem mestu)

Kar nenadoma se je spet oglašila jesen s svojimi dobrotnami. Da jo tudi mi primerno spoznamo, vprizori dramatični odsek K. A. v nedeljo, dne 1. oktobra ob pol 3 popoldne igro: »Miklova Zala. Med odmori sodeluje zbor tamburašic iz Trebnja. Okoličani, pa tudi domačini, vlijudno vabljeni. — Na svidenje.

Pedivjana Radula

(Smarjeta)

Clovek bi si ne mogel misiliti, da ta naša polevna in sem ter tja so vijoča Radula, ki kot srcaška prisankija iz trebeljanskih hribov, more kot bizon pedivjati. Odnesli je hotela na novo preurejeno kleveško mlin, Debevcov mlin je zahla in odnesla krompir, prepisivala ves Zaboršt kot še nikdar ne, namečila vse obisti Klančarjevega in Smrekarjevega mlina! Hvala Bogu, da se je zankrat zadovoljila samo s krompircem in škopenki, čeprav je zemlji in vinogradom tudi precej škode prizadejala. Ker pa venomer dežuje, ne vemo kaj bo še. Pri vsej razburjenosti so le otroci ostali hladočrnki. Koder se jim je zdelo, da so varni, so pa »karjolo« porabili za čoln in se med živahnim vrščem prepeljavali po vodi.

k Ljudskim odrom in društvom! Vombergerjeva kmetiška komedija »Vodac, ki je lansko leto žela povsod toliko uspeha, izide v kratkem v drugi, predelan izdaji. Cena izvodu 28 Din, za člane založbe 20 Din. — V zalogi je še nekaj sto izvodov Vombergerjeve drame »Vrmitve, kmečke drame iz povojske dobe. Radi božičnih običajev in ker se drama vrši na božič, je zlasti primerna za božični čas. Cena izvodu 22 Din, za člane založbe 15 Din. Oder, ki kupi 4 izvode, je prost avtorske tantieme. Knjige se posiljajo proti povzetju. — Pišite obenem po informaciji za članstvo založbe »Drama«. Naroča se pri: Založba »Drama«, Ljubljana, Tržaška cesta 10/1.

prestati tisto težko uro. Nikomur se še sanjalo ni. Poleti je skoraj ni bilo na spregled in kadar je šla ven, je bila zmeraj v plašču. In še ta nesreča, da je prav tistega dne prišel nadzornik! Uboga reva je vstala in se mu sredi razreda zgrudila v naročje. Ta tepec, oprostite, se je pa tako prestrali, da je vso vas zvobnjal skupaj. Uboga reva se moč nobili, ko je še ležala na tleh — od strahu so bili zbežali vse solarji. Odnesli smo jo v njeni kamriči in našli tam malega, ki je bil komaj nekaj ur na svetu in je skrbno zavil ležal v košari za perilo... Saj nas je pozneje nadzornik rotil, naj molčimo. Jaz bi bila tudi molčala, ali drugi!«

Ni čuda, da je dobil župan čez nekaj dni pisanejo od šolske oblasti, da je Suzani odpovedana služba. Urada so jo odstavili: »Francija je stroga glede pouka.«

»Prav,« je dejal župan. »Pojdi po moj patriotski trak, žena; služba je služba, kar precej grem gor!«

Zupanja je bila od vzburenja kar modra v lice in je spoščljivo prinesla široki modro-belo-rdeči trak, ki je dišal po sivki in bencinu. »La Pepie, ki je bila slučajno zraven, je odhitala k župniku. Uradnih zadev ni mogla prenesti. »Hvala Bogu, kakšna sreča, da ni naša vladarica, ta čisti angel, ničesar vedela o tem!«

Našega župnika je zelo pretresla ta vest: »Križ božji, župana moram pa prehiteti!« je rekel. Nato je stekel brez klobuka in suknje ven. »La Pepie je odštokljala za njim in mu vrgla klobuk, palico in suknjo...«

Zupan je bil za četr ure naprej. Prečastiti je tekel za njim. Zupan ga je viden in stekel hitreje. Še na misel mu ni prišlo, da bi svojo sramotno nalogo opravil vpričo drugih.

Zupnik je podaljal svoje korake; moral je prestreti sunek, ki je pretil ubogi revici. Nasprotnik je začel teći in bi bil tudi dirkal, če bi ne imel svojega traku tako v časti.

V ljubljanskih predmestjih

Vsakemu slovenskemu otroku — „Vrtec“ in „Angelčka“!

»Vrtec, ta naš najstarejši, najplodonošnejši in najizrazitejši slovenski mladinski list stopa v 64. leto svojega obstoja. Njemu pa stopa zvesto in nerazdržljivo ob strani list za najmlajše — »Angelček«, ki tudi že lepo vrsto let vzgaja, uči in zabava svoje mlade prijatelje. 41 let bogate setve in žetve ima že za seboj in že bo oral in sejal po slovenski zemlji, dokler bodo slovenske materje čutile potrebo vzgajati svoje otroke v duhu, v katerem so bile same vzgojene in v duhu, katerega juri narekujejo — vest, srce in razum.

»Vrtec, in »Angelček« sta bila vedno izravno katoliška mladinska lista in bosta takina tudi ostala, kajti zavedata se odgovornosti, ki jo imata kot oblikovalca otroških duš po slovenskih staršev in domovine. Ni pa misljenje pod označbo »katoliška lista« zgolj prinašanje stroga enostranskega nabožnega čliva, marveč je pod to označbo mlajšena predvsem osnovna težnja in smernica listov. »Vrtec« in »Angelček« nista in nočeta biti slovenski mladini katedersko suhoparna pridigarje, ampak v vsakem oziru dobra, iskrena prijatelja, ki še ne bosta bogatila srca samo z večnimi verskimi rečnicami, ampak tudi z veselim smehom in židavo voljo. Pot, po kateri jo spremijata od praga domače hiše skozi življenje, je polna sonca in mladostnega hotenja ter se varno neha tam, kjer se blesti njun končni in edini cilj.

Prva številka »Vrtca« in »Angelčke« za novo šolsko leto 1933-1934 sta pravkar izšli in prinašata polno pergače dobrega in lepega svojim mladim naročnikom.

»Vrtec« ima tole vsebino: 1. Vlastav Beneš Trebitzky — Orožen Janko: Zakaj so postavili cerkvico na Ljubljano. To je legenda, ki jo bodo otroci brali z rastotim zanimanjem. Pisana je sira živahnino in kratkocasno. A tudi živahnost in kratkocasnost sta samo zunanjji luspini, ki otroka privabita, da sam ne ve, kdaj stane sočno jedro iz njiju.

2. Joža Vovk: Ob trdi cesti Slovence sp. Občutna socialna pesem — težko prebavljiva sicer, a močna in klena — o človeku, ki je omahnil pod Švilejško pezo na cestni tlak in pobožno zaslanjal — o skoršici kruha.

3. Janez Rožencvet: Lažibaba, Pravljica. Rožencvet je otrokom že znani in priljubljen pripovedovalec (lanj je Mohorjeva družba izdala uspešno zbirko njegovih pravljic). Pripoveduje lahko in igraje, kakor bi orehe stresal. Vzgojni nauki v njegovih pravljicah nikoli ni vesiljivo izrazen in je pisatelj med mladimi čitatelji prav zato tembolji zanimal in iskan. Pravljica Lažibaba je ena njegovih najboljših in bo otrokom že posebej ugajala.

4. K. V.: Govoreče jabolko. Tudi ta pravljica, čeprav pisana v duhu in žanru starih pripovednišarjev, ima mnogo vrlin in jo bo otrok s pridom čital ter prehvalil v sebi.

5. Venceslav: Gorjanska pesem. Venceslav Winkler, ta najplodovitejši »Vrtec« in »Angelček«, sotrudnik, vidno raste z vsakim letom in si čedalje krepkeje utira pot in uveljavlja v mladinski literaturi. Stoherna njegova pesem in zgodba

se odlikuje po močni notranji dinamiki in doživetju ter ima kot izrazito osnovno potezo sočutje do bednih in zatiranih slojev.

6. Leopold Podlogar: Zgodovina naših trgov in mest. Poleg vrgočno-zabavnega tudi nekaj poučnega, ki bo obogatilo znanje mladih čitatev.

7. Ksaver Meško: Večer. Pesem, v kateri je s preprostimi sredstvi mehko razgibanja verska struna. Zazibalna bo dovretno, pobožno otrokovodu do v blagodejno razmišljanje, ki v toploči maternine besede najde svojo obliko in božajoč odmev.

Stedi nova rubrika, ki jo je uvedel sedanjši urednik »Vrtca«, in »Angelčke«, g. katehet Vinko Lavrič: Mladi stražarji. Ima mnogo posrečenih in primernih prispevkov, ki mladim stražarjem ne bodo samo ugašali, ampak jim tudi — koristili. Preželi jih bodo z ljubezno do našega lepega Jadranskega morja in z mladostno voljo, da ga bremenijo pred vsemi sovražniki, ki prežijo od zahoda in severa, da bi ga nem ugrabilo.

Prav tako pestra in bogata je vsebina prve številke letosnjega »Angelčke«. V enem smu si povsem na jasnen: mnogo novih mladinskih listov je bilo zadnjih leta poklicanih v življenje, z nobenega od njih ne morejo slovenski starši s tako lahkim srcem in tako mirno vestjo izročiti svojim otrokom v roke kakor »Vrtec« in »Angelčka«. Dajte jim v roke ta dva lista — in daste jim zlatol!

»Vrtec« stane za vse leto Din 15.—, s prilogo »Angelček« pa Din 20.—. Lahko pa narobeči tudi samo »Angelčka«, ki stane za vse leto Din 5.—. Naročila je poslati na naslov: Vinko Lavrič, Sv. Petra cesta 91, Ljubljana. M. K.

Ljubljansko barje pod vodo

Radio

od 28. sept. do 5. okt. 1933.

Vsek delavnik: 12.15 Plošče — 12.45 Porozna — 13 Cas, plošče — 23 Konč — Četrtek, 28. septembra: 18 Otrok v predšolski dobi — 18.30 Pogovor s poslušalcem — 19 Radio orkester — 19.30 Plošče po željah poslušalcev — 20 — Prenos iz Belgradu — 22 Cas, poročila, Radio orkester, Petek, 29. sept.: 18 Plošče — 18.30 Radio orkester — 19 O sokolstvu — 19.30 Izleti za nedeljo — 20 Prenos iz Zagreba — 22 Cas, poročila, Radio orkester. — Sobota, 30. sept.: 18 Plošče, stančnost — 18.30 Zabavno predavanje — 19 Ljudski nauki o dobrem in zлу — 19.30 Pregled zunanjih političnih dogodkov — 20 Prenos iz Bratislave — 22 Cas, poročila, Radio-jazz, — Nedelja, 1. okt.: 8.15 Poročila — 8.30 Gimnastika — 9 Versko predavanje — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz Francoske — 10 Predavanje za delavce — 10.30 Slovenske narodne pojo: gdje, Korenčanova, 8.30 Petrovčič Tone in Dermota s spremljevanjem Radijskega orkestra — 12 Cas, plošče — 16 Kmetijstvo in — 16.30 Fantje na vasi, vmes šramel kvintet in Hrastnika — 20 Prenos operete iz Ljubljane — 22.30 Cas, poročila. — Ponedeljek, 2. okt.: 18 Gozdodržna ura: Pridobitnost kmetske gospodinjstva — 18.30 Koristne metuljnice — 19 Plošče — 19.30 Poročila za inozemstvo — 20 Plošče — 20.30 Prenos opere iz Beograda, vmes čas in poročila. — Torek, 3. okt.: 11 Solska ura — 18 Otroški koček — 18.30 Plošče — 19 Francoščina — 19.30 Koroška — 20 Plošče 20.30 Romunski večer, prenos iz Bukarešte — 22.40 Cas, poročila. — Sreda, 4. oktobra: 18 Komorna glasba, Radio kvartet — 19 Religija pri prvočasnih narodih — 19.30 Liturgična ura — 20 Orgelski koncert gosp. Amil Blaž, vmes samospevi g. Petrovčič Toneča — 21.30 Slovenski vokalni kvintet — 22 Cas, poročila — 22.30 Angleške plošče.

Listnica uredništva

Stari trg: Je vse »voda« odnesla. Poskrivljena Perot!

St. Jurij: Dopus, ne vem iz kakšnega vrsta, šele 21. sept. prejeli.

Za smeh

Zaročenec: »Toda, ljuba moja, saj svet vesel sklenila, da bova najino zaroko prikriva drugina.«

Ona: »Že res. Pa si nisem mogla pomagati. Včeraj mi je namreč sosedova Reza rekla, da ne noben tepec ne bo maral in tako sem ji dokazala da sem že zaročena.«

Strežnica: »Bolnik se neprestano pritojuje na hrane; kako je to?«

Zdravnik: »Predpisal sem mu najbolj preprečite jedi in kolikor mogoče malo.«

Strežnica: »In mislite da mu bo to pomagalo?«

Zdravnik: »Tega ne vem, toda tako bo prehraniš denar in lahko plačal moje račune.«

Bolniki, berite!

Mnogo ljudi boleha vsled živčnih motenj, toži nad prerno utrujenostjo, nad trganjem in bodljaji v glavi, rokah in nogah, na vratu ali na obrazu, dolje nad utripanjem srca, trganjem in trganjem v sklepih, upehanju, nemiru, strašljivosti, tesnobnostjo, težko sapo, razdražljivosti, raztresenoosti, pomaukanjem leka, motnjo v prebavi, omotico, pomaukanjem spanja in brezstevilnimi drugimi pojavi nervoznosti.

Najhuje pa je pomaukanje volje za delo ter energije pri živčno bolnem človeku, ki se čuti popolno nesposobnega za delo, brez odpora se vda usodi, nerazpoložen in onejevlen je in v življenju že more dosegri več nobenih uspehov.

Ako občutite katero izmed navedenih živčnih motenj, če hočete najti odpomoč svoji bolezni,

pišite mi takoj in poslat
Vam bom **brezplačno**

poučno razpravo o **živčnih boleznih** ki Vam bo pojasnila, da je predhodni vzrok vsakega resnega obolenja oslabitev telesne odpornosti. Prepričali se boste, da se življenje v resnici more podaljšati in se bolezni moreno preprečiti.

Treba je samo hoteti!

Vsek dan mi dohajajo priznanja, mnoga piscev zahval priлага celo svoje slike. Nekatere teh objavljamo tu spodaj:

Po mnogih poskusih z raznimi sredstvi, ki mi niso pomagala, sem zasledil Vaše odlično sredstvo, ki mi je izborni koristilo. Dolgujem Vam veliko hvalnostenost.

Kje bi danes že bila, ko bi se ne bila poslužila Vašega zdravljenja. Učinek je bil tako zadovoljiv, da ne potrebujem več nobenega zdravljenja. Naščravili ste mi veliko usilja in zahvaljujem se Vam iz srca.

Že po kratki poroči Vaše metode sem opazil nepričakovano dober učinek. Izrekam Vam zahvalno zahvalo in porabil bom vsako priliko, da Vas pripomorem.

Zadošča čopisnice! Zahlevajte še danes brezplačno poučno knjižico!

Zbiralno mesto za pošto:

Ernst Pasternack, Berlin SO
Michaelkirchplatz 13, Adm. 124

VINA pravovrsna po najugodnejših cenah kupite pri
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

Izšla je Izšla je

in se dobiva

v Jugoslovanski knjigarni, Prodajalni Nieman, v vseh drugih knjigarnah in boljših trgovinah

Družinska Pratika
za leto 1934

zelo bogato vsebino in krasnimi slikami, ki so same vredne nabavne cene

Din 5-

za izvod, po pošti 50 par več.

SUHE GOBE

kujuje po najvišji dnevni ceni

SEVER & KOMP.
LJUBLJANA, Gospodarska cesta 81, 5.

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino ADLER-GRITZNER za dom, industrijo in obrt v vseh opremah.

Istotom šivarski pleščni stroj DUBIED

Pouk v vezjenju brezplačen, — Niske cene.

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

Telefon 2913, blizu Prešernovega spomenika (za vodo).

Vedeljna garancija. Tudi na obroke.

Zaloge v Kranju: Trgovina Levičnik.

Novo črno brinje

oddaja po ugodni ceni

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska 2

Zopet znižane cene!

Veselje in korist boste imeli, če si boste nabavili za zimske obleke in plašče suko v

Sternecki
TOVARNA · PERNI · TI · OBLEK

Cene st. 19

Dobro suko . . . Din 40—
Trpežno suko . . . Din 60—
Modni kamgar . . . Din 80—

Velika izbera češkega, angleškega in domačega blaga. Zahlevajte novi, veliki ilustrirani cenik in vzorce. Obleke so poceni in hitro izdelajo po meri v lastni tovarni.

Cenik in vzorec zastonji!

>Pomislil, France trdi, da se je v dveh mesecih gladko naučil nemščine.<

>Tega ne razumem.<

>Saj ga tudi Nemec ne razume.<

Da si prihranijo stroške

Z oglasom v "Domoljubu"

Razni so vzroki, ki napote trgovca, obrtnika, poljedelca in druge, da naročajo oglase v časopisih. Ta hoče kar najbolje vnočiti blago, izdelke ali pridelke, oni pa ugodno kupiti predmete, ki jih nujno rabi pri gospodarstvu ali gospodinjstvu, tretji želi potom oglasa dobiti čimprej zanesljivo, izurjeno pisarniško moč, hlapca ali deklo, pomočnik ali delavec zopet že dolgo zažljeno službeno mesto itd. Vse te pa vodi ista misel in želja, da si potom cenenega oglasa prihranijo znatno večje stroške, dolga pota in trud

... in dosežje siuren uspeh

Saubac: »Moja ljubezen do tebe je goreča, kri mi valovi požih kot vrča lava bruhajočega ognjensnika.«

Franca: »Vzemi ta topomer v ustia, da bom videla če je res.«

Naročajte »Domoljuba!«

Kmetovalec

Mi nimamo konkurence in vendar
znižujemo ceno
 našim gumijastim škornjem.

Neprestano si prizadevamo, da prilago-
 dimo cene obutve cenam Tvojih pridelkov

Poprej Din 129.-

Sedaj Din **99.-**

Volnene nogavice Din 15.-

Lufov vložek   Din 5.-

Za dež in blato ter za vsako delo, ki ga vršite
 po mokrem terenu na polju, Vam najbolje ustreza-
 gumiasti škornji, ki ne prepuščajo vode.

Bata

največja tovarna obutve v Jugoslaviji.

Za smeh

V nekem kraju so imeli sejem in prišel je v mesto tudi vrtljak, ki se je utaboril na veseličnem prostoru. V nedeljo popoldne so ljudje opazili, da se z vrtljakom vozi Stibernik, ki je ves bled in zelen sedel na lesenem konju. Ko pa se je vrtljak ustavil, pa ni niti poskušal, da bi stopil dol. Ker se je to le prevečkrat ponavljalo in so ljudje že mislili, da bo Stibernik padel s konja, je stopil k njemu Dobernik ter mu rekel: »Ja, glej ga no, meni se zdi, da ti je slab, ali ne. Mar te tako

veseli voziti se s tem »ringelšpijom? «Še malo ne,« je komaj slišno odvrnil ubogi Stibernik, »ampak tale lastnik vrtljaka mi je bil petdeset dinarjev dolzan, ker pa denarja na noben način ne morem dobiti od njega, moram, ako hočem, da bom kaj imel od tega, vseh teh petdeset dinarjev zavoziti.«

Mati (sinku, ki je kadil cigar): »Ja, Mirko, kaj pa je to?«

Mirko: »Cisto v redu, mati. Oče se pa igrajo z mojim konjičkom.«

Kyffhäuser-Technikum

BAD FRANKENHAUSEN (KYFFH.)

Za infanterije in moštve / Građana strojev / Elektrotehnika / Građana automobilov / Poljedeljski stroji / Građana letal / Programi zastavi / Lastno letališče

Gospodinja: »Boli me, da vam moram spovedati dolg, ki ga imate pri meni.«

Student: »Pa raje nikar, Jaz tako telko godam žensko, če jo kaj boli.«

Mali oglašnik

Vsaka drobna vrstica ali ne prostor veja za enkrat. Dan 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, skoč kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali kakšno poslov ozdroma obrtniki pomočnikov ali vajenec in narobe.

Radio-aparat,

štiricevni Hartley s prvovalnim zvočnikom in akumulatorjem prodamo po smerno nizki ceni. Kje, pove uprava lista pod št. 11363.

Rajevna zastopal

agiline, za protajo »Pravde in ac« redilna praksa za prasiče, itd. Primerno za kmetijske sinove kot postranski zaslužek. Pisite na: »Pravde in ac«, Juncsip, Ljubljana. Dvotisočna ulica 3.

Posestvo v najem!

V Smarjetni gori št. 18, pole ure od Kranja, za dobo 6 let obtočec iz hiše, gospodarskih poslopov, 6 obdelanih njiv, sadočega vrta travnikov in gozdova. Redi se lahko 8 glav živine in 4 prasiči. Pouzdne na upravo Domoljuba pod štev. 10.701.

Sube gobs kupuje celo leto in plačuje čim višje. M. Geršak & Co., Ljubljana, Prečna ul. 4.

Prodam ali dam v na- jem male posestvo, ker se lahko redi 2 kravi. Prodam tudi 1000 kg deleža. Naslov v upravi »Domoljubac« pod št. 11219.

Običek, perilo, usnjalo, suknje, najceneje pri Preskerju, Ljubljana, Sv. Petra 14.

Pestnjava, 14 let staro, s prejnjim Jernejem Siter, Smilhel pri Novem mestu

Na prodaj je posestvo z gospodarskimi posloji v Zvirah št. 43 p. Hinje pri Zužemberku pozelo urodni ceni. Velikost 17 ha.

Dobre čavije dobite pri Jerneju Jera, Zapoge 10 Smilhel.

Pruski kralj Friderik je imel izvrstnega kočija, imel pa je to napako, da je bil neizmersu rovin in tudi napram kralju ni izbiral besed. Ker je bilo po neki prilici kralju vendar le preveč, ga je odstavil ter poslal, da je opravljaj hlapetska dela. Po nekaj mesecih ga kralj sreča, ko je ravno peljal gnoj na njivo. »No, kako ti je zdaj všeč?« ga je nagovoril kralj. »Meni je vseeno, al vozim kralja ali pa gnoj,« je odvrnil kočija predzno. Kralj je izprevidel, da se ta ne bo nikdar poboljšal ter ga je spev vzel v službo kot kočija.

ZAHVALA

Za takoj izplačano celo zavarovanovo vsto se posmrtninskemu oddelku Vzajemne zavarovalnice »KARITAS« najlepše zahvaljujem.

Zg. Senarska, 22. septembra 1933.

SUTA FRANC, l. r.